

Atlas Copco 1976

Peter Wallenberg, Kurt-Allan Belfrage, Henry N Sporborg, Jan Hellner, Axel Iveroth
 Erik Johnsson, Sture Ödner, Ulf-C Bratt, Curt G Olsson, Tom Wachtmeister
 Bo Henning, Per-Erik Nyholm, Ingmar Berthelsen, Göran Norberg

Atlas Copco AB

Styrelse

Valda av bolagsstämman

Peter Wallenberg
Ordförande

Kurt-Allan Belfrage
v Ordförande

Henry N Sporborg

Jan Hellner

Axel Iveroth

Erik Johnsson

Sture Ödner

Ulf-C Bratt

Suppl
Curt G Olsson

Tom Wachtmeister
Verkst dir

Utsedda av de anställda

Bo Henning

Per-Erik Nyholm

Ingmar Berthelsen
Suppl

Göran Norberg
Suppl

Direktion

Tom Wachtmeister
Verkst dir

Bengt Andersson
v Verkst dir
Ekonomi, administration

Einar Liwendahl
v Verkst dir
Marknadsföring – öst

Göran Lundborg
v Verkst dir
Tillverkning och teknik

Sven-Ingvar Svensson
v Verkst dir
Marknadsföring – väst

Bo Gyllenberg
Produktionsdir

Jan Holdo
Dir
Forskning och utveckling

Rolf Lahnhausen
Personaldir

Rune Back
Verkst dir
Atlas Copco MCT AB

Iwan Åkerman
Verkst dir
Atlas Copco Airpower N.V.

Theo Dietz
Verkst dir
Atlas Copco Tools AB

Övriga direktörer

Anders Björk

Lennart Friberg

Hans Johnsson

Anders Kindahl

Olle Lindberg

Olle Lundquist

Nils Starfelt

Kalevi Söderlund

Speciella rådgivare

Olof Landenius

Stig Unger

Revisorer

Birger Sonesson
Aukt revisor

Bertil E Olsson
Aukt revisor

Karl-G Giertz
Aukt revisor suppl

Olof Orwander
Civilekonom suppl

Atlas Copco årsredovisning 1976

- 2 Fem år i sammandrag
- 5 Koncernöversikt
- 8 Atlas Copco-Gruppen. Balansräkning
- 9 Atlas Copco-Gruppen. Resultaträkning
- 12 Atlas Copco AB. Förvaltningsberättelse
- 14 Atlas Copco AB. Balansräkning
- 16 Atlas Copco AB. Resultaträkning
- 17 Aktier och andelar
- 18 Revisionsberättelse
- 19 Atlas Copco MCT AB
- 22 Atlas Copco Airpower N.V.
- 25 Atlas Copco Tools AB
- 28 Produktbolagen. Balansräkningar
- 29 Produktbolagen. Resultaträkningar
- 30 Atlas Copco ABEM AB –
Monsoon-Tison AB – Berema AB
- 33 Utblick mot marknaden

Ordinarie bolagsstämma hålles tisdagen den 19 april 1977 kl 9.15 på Grand Hôtel (Spegelsalen), Södra Blasieholmshamnen 8, Stockholm.

Aktieägare, som önskar delta i bolagsstämman, skall förutom att senast den 7 april 1977 vara införd i den av Värdepapperscentralen VPC AB förda aktieboken för bolaget, anmäla sig för dylikt deltagande till bolagets styrelse under adress Atlas Copco AB, 105 23 Stockholm eller per telefon 08/24 30 00, senast fredagen den 15 april 1977 kl 16.00.

I bolagsstämmans beslut om utdelning kommer att anges den dag, då aktieboken och den i anslutning till denna förda förteckningen över panthavare m fl skall avstämmas. Styrelsen har som avstämningsdag beslutat föreslå den 21 april 1977.

Beslutar bolagsstämman enligt förslaget beräknas utdelningen komma att utsändas av VPC den 28 april 1977 till dem, som på avstämningsdagen är införda i aktieboken eller i den nämnda förteckningen.

Omslagsbilden

Vid utveckling av nya produkter studeras ingående samspelet människa/maskin. Här registreras maskin- och processljudet vid slipning på Atlas Copco Tools' ergonomilaboratorium.

Ovan

Atlas Copcos startaggregat för jetplan används av flygbolag och flygplatsmyndigheter över hela världen. På bilden är det en Airpartner typ MA3 som levererar oljefri tryckluft till en Boeing 727 på Charles de Gaulle-flygplatsen i Paris.

Atlas Copco-Gruppen

Fem år i sammandrag

	1976	1975	1974	1973	1972
Fakturering (milj kr)	3 791	3 385	2 949	2 213	1 849
Ökning i %	12,0	14,8	33,3	19,7	9,0
Vinst före extraordinära poster och avsättningar (milj kr)	338	430	369	275	192
i % av fakturering	8,9	12,7	12,5	12,4	10,4
Räntabilitet på totalt genomsnittligt kapital i % ¹⁾	12,8	17,0	18,1	16,2	12,9
Justerad vinst efter skatt (milj kr) ²⁾	165	208	181	135	94
i % av genomsnittligt eget kapital ³⁾ ..	12,3	17,4	17,4	15,3	12,1
i kronor per aktie ⁴⁾	14,48	17,71	12,94	9,51	8,29
Tillgångar enligt balansräkningen (milj kr) ⁵⁾	3 946	3 566	2 864	2 302	1 953
Soliditet ⁶⁾	36,2	35,2	39,4	41,3	41,6
Investeringar i anläggningar (milj kr)	153	174	142	93	60
Antal anställda	18 384	18 236	17 392	15 473	13 881
Utdelning per aktie ⁴⁾	6,00 ⁷⁾	5,29	4,85	3,64	2,92
Börskurser ⁴⁾ högsta	183	175	146	119	120
lägsta	144	122	95	83	93

¹⁾ Vinst före extraordinära poster och avsättningar samt räntekostnader i % av tillgångar enligt balansräkningen, med avdrag för ackumulerade avskrivningar.

²⁾ Avdrag har gjorts med en schablonberäknad skatt (50 %) och minoritetens andel i vinst.

³⁾ I det egna kapitalet har inkluderats – med avdrag för latent skatteskuld – varulagerreserv, investeringsfond, arbetsmiljöfond samt särskild investeringsfond.

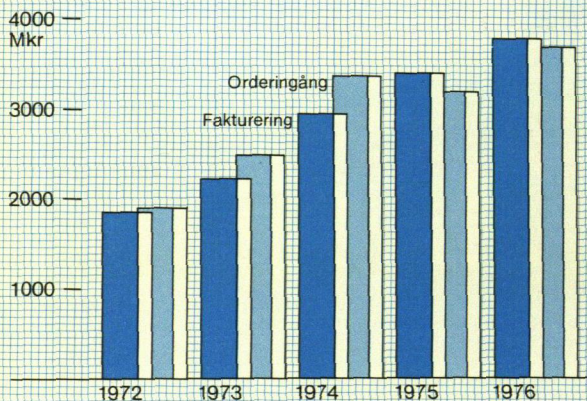
⁴⁾ För jämförbarhet mellan åren har justering för emissioner gjorts.

⁵⁾ Bland tillgångarna har fastigheter samt maskiner och inventarier upptagits till sina nettovärden (anskaffningsvärden minus ackumulerade avskrivningar).

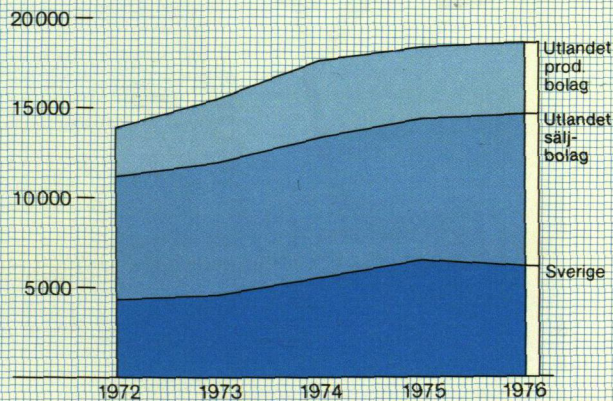
⁶⁾ Eget kapital enligt fotnot 3 i % av tillgångar enligt balansräkningen, med avdrag för ackumulerade avskrivningar.

⁷⁾ Enligt styrelsens förslag.

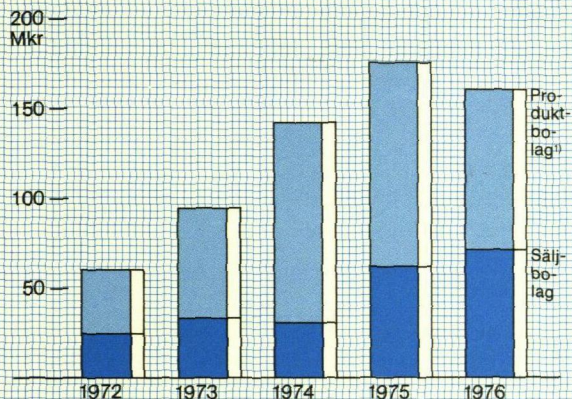
Fakturering och ordergång

Antal anställda

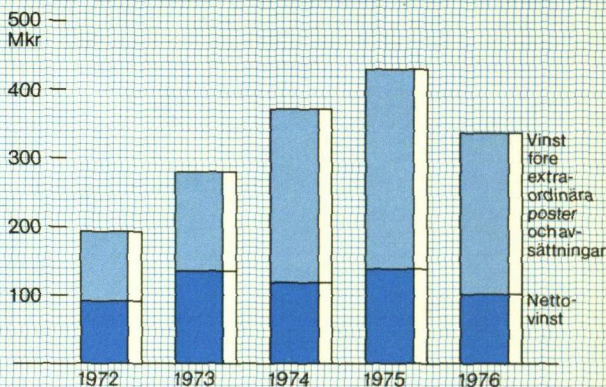

Investeringar i anläggningstillgångar

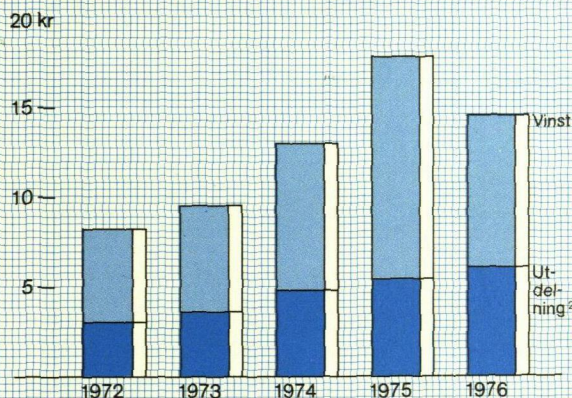

¹⁾ Inkluderar moderbolaget

Vinst före extraordinära poster och avsättningar/ nettovinst

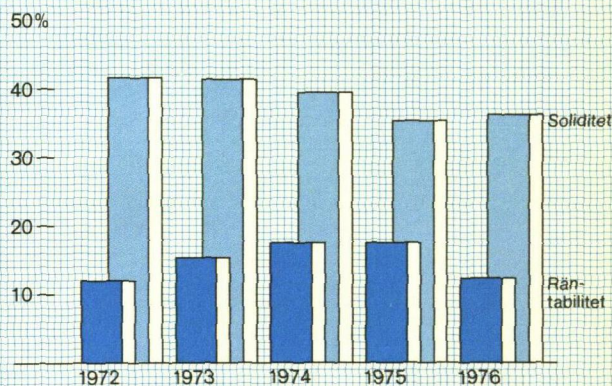
Vinst och utdelning per aktie¹⁾

¹⁾ För beräkningsunderlag, se sid 2.

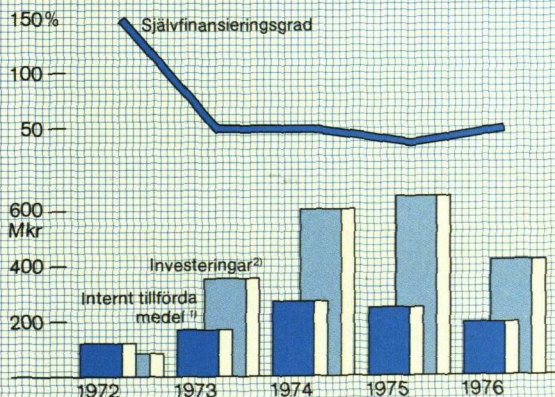
²⁾ För 1976 enligt styrelsens förslag.

Soliditet, räntabilitet på eget kapital efter skatt¹⁾

¹⁾ För beräkningsunderlag se sid 2 fotnot 5 och 6.

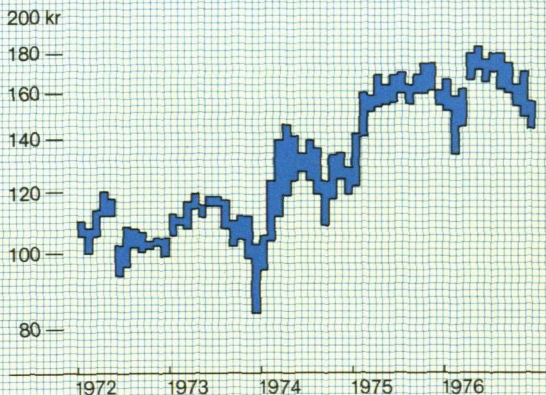
Investeringar och internt tillförda medel

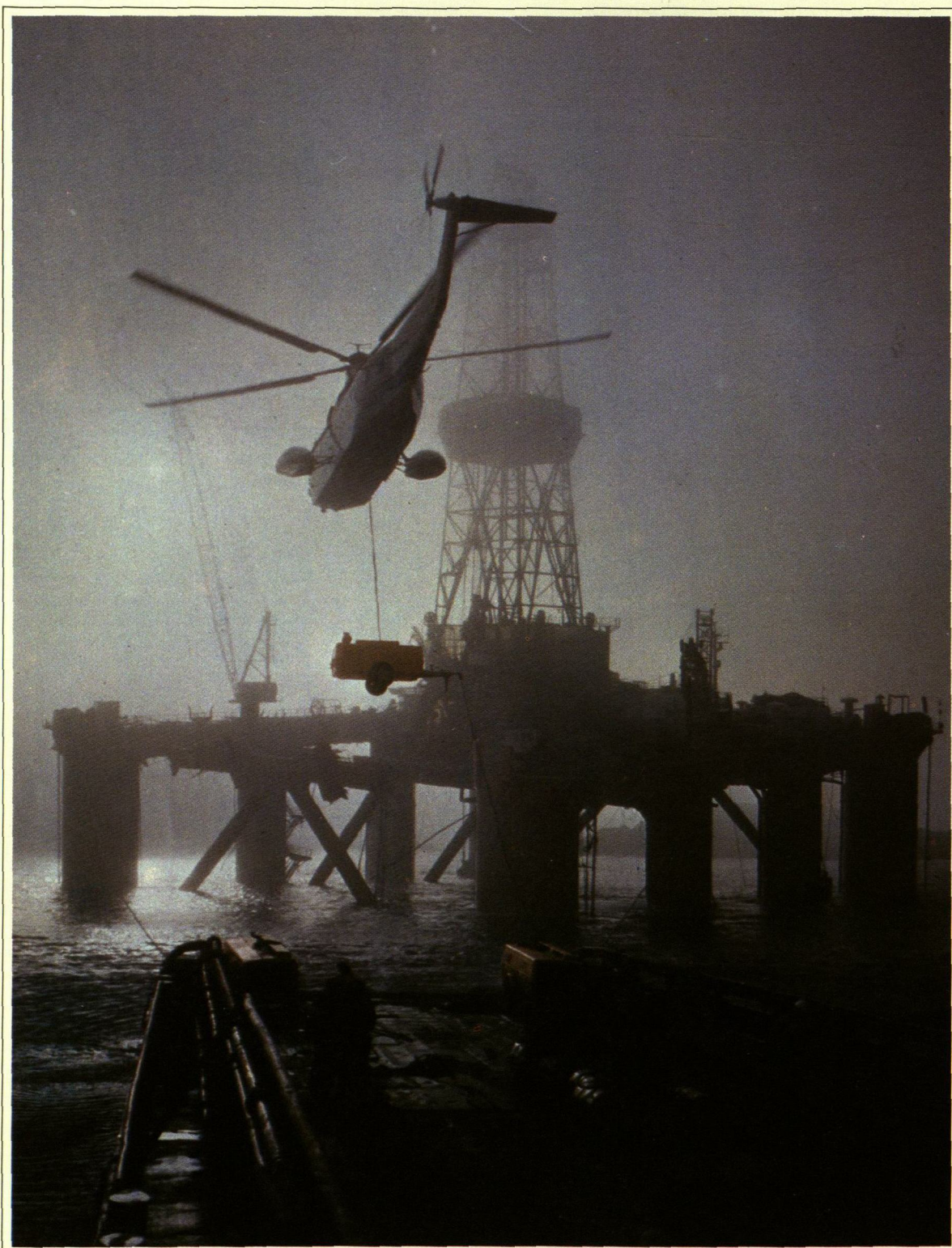
¹⁾ Enligt finansieringsanalys sid 11.

²⁾ Investeringar i anläggningstillgångar, lager och fordringar.

Börskursens utveckling¹⁾

¹⁾ Justerad för emissioner. Logaritmisk skala.

Hösten 1976 gick oljeborrigen Deep Sea Driller på grund utanför norska kusten i hårt väder. Med hjälp av XAS-kompressorer lyckades Norsk Bjergningskompani få den havererade oljeborrigen flott.

Koncernöversikt

Förhoppningen om en konjunkturförbättring under andra halvåret 1976 infriades inte. Istället förblev världskonjunkturen allmänt svag vilket påverkade många kundbranscher, inte minst gruvindustrin. Anläggningsprojekt uppskötts och investeringar i tillverkningsindustrin minskade.

Gruppens internationella försäljnings- och serviceorganisation och breda produktsortiment bidrog emellertid till att marknadsandelarna kunde bibehållas eller to m ökas något för flera produktslag. Volymökningen uppgick till ca 4 %. Det ekonomiska resultatet blev dock sämre än föregående års.

Gruppen har till övervägande del sin tillverkning i länder vars valutor under året varit relativt stabila, främst Sverige, Belgien och Tyskland. Eftersom försäljningen huvudsakligen går till länder med svagare valutor har det ej varit möjligt att höja priserna i tillräcklig omfattning för att kompensera de stora kostnadsökningarna. Den alltmer hårdnande inter-

nationella konkurrensen har också bidragit till försämrade marginaler.

Resultat

Sammanlagt fakturerade Atlas Copco-Gruppen under 1976 för 3 791 milj kr (föregående år 3 385 milj kr), en ökning med 12 %. Ordergången uppgick till 3 685 milj kr (3 186 milj kr), en ökning med 16 %.

Gruppens resultat före extraordinära poster och avsättningar har sjunkit med 21 % jämfört med föregående år och uppgår till 338 milj kr (430 milj kr). Vinstmarginalen har sjunkit från 12,7 % till 8,9 %. Räntabiliteten på totalt genomsnittligt kapital har gått ned från 17,0 % till 12,8 %.

Resultatnedgången beror framför allt på ökade personalkostnader i de svenska bolagen samt lågt kapacitetsutnyttjande i vissa av de svenska fabrikena. Kursförlusterna är dessutom högre än föregående år.

Resultatet för dotterbolagen utanför Sverige har i stort sett bibehållits på samma nivå som 1975. Vinstminskningen emanerar därför till övervägande del från de svenska enheterna.

Särskilt tredje kvartalet utvisade ett otillfredsställande resultat, medan en viss förbättring inträdde under fjärde kvartalet.

Räntekostnaderna efter avdrag för ränteintäkter och erhållna utdelningar har ökat med 17 milj kr till 103 milj kr, vilket främst är en effekt av den ökade långfristiga upplåningen i moderbolaget.

Finansiering

Trots den lägre räntabiliteten har Gruppens soliditet förbättrats något. Detta be-

Atlas Copcos första helt hydrauliska pallborrningsaggregat ROC 810 H har genomgått en serie prov i ett kalkstensbrott i St Vincenzo i Italien. En XA-kompressor är tillräcklig för det nya aggregatets begränsade luftbehov.

En av årets kontaktresegrupper besökte sina turkiska kolleger. Här ses i centrala Istanbul fr v resenären Bernt Dahlin, som är Airpowers Skandinavienrepresentant, och en av värdarna Ertugrul Gaziogullari, reklamchef vid det turkiska säljbolaget samt researrangören Karin Karnell från moderbolaget.

milj kr. Häri ingår ett av moderbolaget emitterat 15-årigt obligationslån på 80 milj SFRs.

Investeringar

Gruppens totala investeringar i maskiner, inventarier och fastigheter uppgick till 153 milj kr mot 174 milj kr föregående år. Produktbolagen svarar för 88 milj kr (112 milj kr), medan investeringarna i säljbolagen uppgick till 65 milj kr (62 milj kr).

Investeringar i marknadsledet

För att förstärka försäljningsorganisationen har modernisering och utbyggnad genomförts i säljbolagen i flera länder.

Nya centrala sälj- och serviceanläggningar är under byggnad i Norge och på Filippinerna. I Schweiz har en sådan centralanläggning tagits i bruk under året.

Satsningen på regionanläggningar fortsätter och i bl a Sverige, Frankrike och Spanien pågår utbyggnad och upprustning. Det svenska säljbolagets huvudkontor flyttade under året till nya, förhyrda lokaler i Nacka.

Produktionsinvesteringar

Maskininvesteringarna har alltmot inriktats på automatisering, vilket även bidragit till en förbättring av arbetsplatsmiljön. Gruppen anskaffade under året 17 numeriskt styrda maskiner och har nu totalt 150 sådana maskiner i drift. Fortsatta insatser för att förbättra arbetsmiljön har gjorts i samarbete med de anställda. Ca 11 milj kr har beviljats ur arbetsmiljöfonden varav ca 7 milj kr redan utbetalats.

Genom Atlas Copco Airpower har Gruppen förvärvat aktiemajoriteten i det franska företaget Manguière S.A. Företaget som har småkompressorer och sprutmålningsutrustning på sitt produktprogram, har ett stort återförsäljarnät. Förvärvet av Manguière ger Atlas Copco bl a möjligheter till breddade

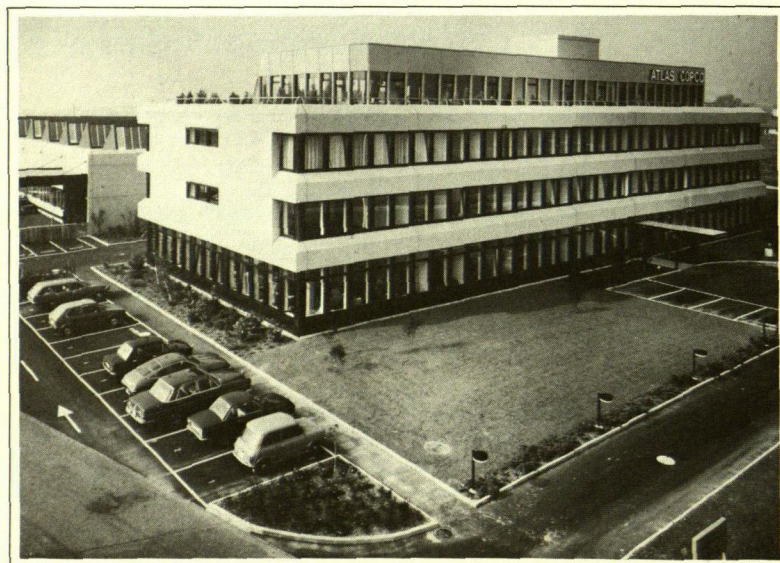
Atlas Copco (Schweiz) AG, Büetigenstrasse 80, Studen/Biel är adressen till det schweiziska säljbolagets nya centralanläggning med goda resurser för bl a service, testning och kundutbildning.

ror delvis på den under året genomförda nyemissionen, som tillfört Gruppen 103,5 milj kr i eget kapital. Dessutom är investeringarna i anläggningstillgångar något mindre än föregående år och rörelsekapitalet har ökat i något lägre takt. Lagerökningen, som framför allt hänför sig till säljbolagen, har begränsats till 97 milj kr (409 milj kr), medan kortfristiga fordringar ökat med 164 milj kr (78 milj kr). Kundfordringarna har ökat i något snabbare takt än försäljningen på vissa av de

marknader där Gruppen är representerad av fristående agenter. Däremot har kredittiderna i stort sett bibehållits oförändrade i säljbolagen.

Av den totala finansieringen på 467 milj kr (747 milj kr) svarar internt tillförda medel för 192 milj kr (241 milj kr), vilket innebär en något förbättrad självfinansieringsgrad.

Ökningen av de kortfristiga skulderna har begränsats till 17 milj kr, medan de långfristiga skulderna har ökat med 154

Atlas Copco-Gruppen

marknadskontakter.

I Indien har Atlas Copco fått tillverkningsstillstånd för ett utökat produktsortiment som omfattar brunnborrningsutrustningar med tillhörande sänkbormaskiner samt för gruvindustrin några typer av borrar jämt bergbormaskiner och matare.

För att möjliggöra denna tillverkning har en utbyggnad av verkstäderna i Poona påbörjats. Finansieringen sker med lokala medel.

Det bolivianska tillverkningsbolaget Atlas Copco Andina S.A., La Paz, som hittills verkat i förhyrda lokaler, påbörjade under året uppförandet av egna verkstadsbyggnader, som planeras bli färdigställda i oktober 1977. En utökad lokal tillverkning för det andinska handelsblocket möjliggörs härmed.

Forskning och teknisk utveckling

Kraven på allt noggrannare definierad kvalitet hos tryckluft för speciella applikationer har ökat. Vid Centrala Laboratorierna nedläggs ett omfattande arbete på att utveckla metoder för mätning av sådana kvalitetsfaktorer som torrhet, oljefrihet och dammfrihet. Parallellt härmed utvecklas också tekniker för avskiljning av icke önskvärda substanser ur tryckluften.

Liksom tidigare har under året automatisk styrning och kontroll av olika arbetsprocesser samt arbetsmiljöfrågor utgjort viktiga delar av utvecklingsprogrammet.

Personal

Genom återhållsamhet med nyanställningar har på grund av naturlig avgång antalet anställda i Sverige minskat något jämfört med föregående år. Vid de utländska produktionsenheterna har antalet anställda varit i stort sett oförändrat, medan säljbolagens personal ökat.

Antal anställda	1976	1975
Sverige	6 110	6 330
Utlandet,		
prod.bolag . 3 836	3 846	
Utlandet,		
säljbolag . . 8 438	8 060	
Utlandet,		
totalt	12 274	11 906
Gruppen,		
totalt	18 384	18 236

Utbetalda löner uppgick till totalt 790 milj kr varav i Sverige 360 milj kr. Härtill kommer övriga personalkostnader, totalt 310 milj kr, varav i Sverige 150 milj kr.

Korttidsfrånvaron vid de svenska enhe-

terna är fortfarande oroande hög trots en mångårig kontinuerlig satsning på arbetsmiljö och hälsovård. En arbetsgrupp, vari ingår representanter för de anställda, undersöker olika möjligheter att lösa detta allvariga problem.

Utbildning

Utbildningen inom Atlas Copco har aktiverats på samtliga tre huvudområden:

- administrativ utbildning inkluderande chefsutbildning, språkutbildning och grundläggande säljutbildning,
- produktionsteknisk utbildning innefattande även verkstadsteknisk utbildning
- produktutbildning omfattande bl a tillämpad säljutbildning och serviceutbildning

För att komplettera chefsutbildningen inom de svenska enheterna har under året ett relativt omfattande program introducerats.

Inom ramen för den administrativa utbildningen i Sverige har under året en omfattande utbildnings- och informationsverksamhet genomförts avseende lagen om medbestämmande.

Vid sidan av den ordinarie utbildningen har väsentlig tid anslagits för vidareutbildning av verkstadspersonal under perioder med låg sysselsättning.

Produktutbildningen har givits samma höga prioritet som tidigare. Nytt utbildningsmaterial har framställts inom samtliga produktbolag. Antalet av produktbolagen genomförda kurser har varit oförändrat jämfört med föregående år.

Atlas Copco Andina, Gruppens tillverkningsbolag i Bolivia, har under 1976 påbörjat sitt verkstadsbygge på egen mark i La Paz. Genom företagets etablering i Bolivia har redan ett tjugotal ungdomar kunnat beredas arbete och utbildning.

Såväl vid moderbolaget som inom flera säljbolag har utbildningspersonalen utökats.

Även lokalmässigt har vid några enheter en förbättring skett. För de svenska enheterna har anskaffats en kurs- och konferensgård, Säby Säteri, med tillträde den 1 juli 1977.

Bland de anställda i Sverige genomfördes en undersökning om den interna informationen. Därvid har erhållits underlag för förbättring av det interna informationsflödet med avseende på innehåll och informationskanaler. Vissa delar av utredningsresultatet kommer också att utnyttjas inom utbildningsverksamheten.

Sammanlagt 533 anställda deltog i kontaktresorna till Atlas Copco-företag i andra länder. Anslaget för denna verksamhet var 1,3 milj kr.

I likhet med tidigare år har företaget anslagit medel till de anställdas fritidsaktiviteter i Sverige. Årets anslag uppgick till 0,5 milj kr och fördelades mellan olika idrottsliga, kulturella och fackliga föreningar.

Atlas Copco-Gruppen
Balansräkning

Per den 31 december 1976

Tillgångar	1976		1975	
	mkr		mkr	
Omsättningstillgångar				
Kassa och banktillgodohavanden	353,4		308,5	
Växelfordringar	154,0		113,1	
Kundfordringar	725,7		622,0	
Övriga fordringar	154,5		135,3	
Varulager och pågående arbeten (se not 1)	<u>1 769,7</u>	3 157,3	<u>1 672,7</u>	2 851,6
Spärrmedel för investeringsfonder		35,7		44,4
Anläggningstillgångar				
Aktier och obligationer m m (se not 2)	6,4		7,4	
Övriga investeringar	83,4		79,1	
Maskiner och inventarier (anskaffningsvärde) (se not 3) ..	626,7		535,9	
Fastigheter (anskaffningsvärde) (se not 3)	<u>604,5</u>	1 321,0	<u>542,5</u>	1 164,9
		4 514,0		4 060,9
 Skulder				
Kortfristiga skulder				
Växelskulder	302,9		324,3	
Leverantörsskulder	264,5		265,9	
Bankskulder	357,5		341,9	
Nästkommande års låneamortering	67,0		61,2	
Skatteskulder	118,4		117,2	
Övriga kortfristiga skulder	<u>296,6</u>	1 406,9	<u>279,1</u>	1 389,6
Långfristiga skulder				
Intecknings- och reverslån (se not 4)	403,2		401,9	
Obligations- och förlagslån	219,3		95,7	
Avsatt till pensioner (se not 5)	181,2		161,9	
Övriga långfristiga skulder	<u>21,2</u>	824,9	<u>11,4</u>	670,9
Ackumulerade avskrivningar å anläggningstillgångar		567,9		494,8
Obeskattade reserver				
Varulagerreserver (se not 6)	447,4		376,0	
Investeringsfonder (se not 7)	25,8		26,3	
Arbetsmiljöfonder (se not 8)	19,6		24,0	
Särskilda investeringsfonder (se not 9)	<u>16,9</u>	509,7	<u>17,2</u>	443,5
Minoritetsintressen		28,9		29,7
Eget kapital				
Aktiekapital	310,4		258,7	
Reserv- och skuldregleringsfonder (se not 10)	260,9		208,2	
Övriga bundna vinstmedel (se not 11)	255,2		235,7	
Delcrederefond	38,8		38,8	
Disponibla vinstmedel (se not 12)	209,3		155,7	
Årsvinst	<u>101,1</u>	1 175,7	<u>135,3</u>	1 032,4
		4 514,0		4 060,9
Ställda panter (se not 13)		310,5		297,9
Ansvarsförbindelser				
Diskonterade växlar		135,9		119,0
Övriga ansvarsförbindelser		172,6		161,9

Resultaträkning

För år 1976

	1976		1975
	mkr		mkr
Fakturering	3 791,2		3 385,3
Sålda varors kostnad samt kostnader för teknisk utveckling, försäljning, administration m m	- 3 268,4		- 2 794,5
Rörelsevinst	522,8		590,8
Avskrivningar (se not 14)			
Fastigheter	16,0		13,6
Maskiner och inventarier	66,2	- 82,2	61,3
Finansiella kostnader och intäkter			
Räntekostnader	- 142,2		- 117,6
Ränteintäkter	+ 36,6		+ 27,5
Utdelning på aktier och andelar	+ 3,0	- 102,6	+ 4,4
Vinst före extraordinära poster och avsättningar	338,0		430,2
Realisationsvinst på sålda byggnader	+ 4,3		-
Vinst före avsättningar och skatter	342,3		430,2
Avsättningar			
Extra avskrivning å anläggningstillgångar	- 7,6		- 5,4
Varulagerreserver	- 54,4		- 112,1
Investeringsfonder	- 2,1		- 4,8
lanspråktagande av arbetsmiljö- och investeringsfonder ..	+ 7,5		+ 16,8
Avskrivning mot arbetsmiljö- och investeringsfonder	- 7,5	- 64,1	- 16,8
Vinst före skatter	278,2		307,9
Skatter (se not 15)	- 172,9		- 165,3
	105,3		142,6
Minoritetens andel i vinst	- 4,2		- 7,3
Nettovinst	101,1		135,3

Kommentarer till Gruppens balans- och resultaträkning

Koncernredovisningsprinciper

Atlas Copco-Gruppens resultat- och balansräkningar omfattar alla bolag, i vilka moderbolaget direkt eller indirekt äger minst 50 %, samt bolag, i vilka Gruppen på annat sätt har ett avgörande inflytande.

För bildade dotterbolag har tillskjutet aktiekapital eliminerats mot aktiernas bokförda värde i moderbolaget. Differenser p g a fondemissioner i dotterbolag har förts till Gruppens bundna reserver, medan differenser p g a nedskrivningar av dotterbolagsaktier har förts mot Gruppens disponibla vinstmedel.

Förvärvade bolags egna kapital vid förvärvstidpunkten – med tillägg av efterföljande nyemissioner – har eliminerats mot aktiernas bokförda värde. Differenser p g a nedskrivningar av dotterbolagsaktier samt under- och övervärden vid företagsförvärv har förts mot disponibla vinstmedel.

Utlandsbolagens balansräkningar har omräknats till svenska kronor enligt den s k monetära/icke-monetära metoden: Fastigheter (mark och byggnader), maskiner och inventarier, varulager samt eget kapital till investeringskurser. Övriga poster efter på balansdagen gällande kurser.

Resultaträkningar har omräknats enligt årets medelkurs med undantag för avskrivningar, som omräknats till investeringskurs.

De omräkningsdifferenser, som uppstått p g a att olika kurser använts, har belastat rörelseresultatet.

Not 1 Varulager och pågående arbeten

Lagren har värderats till det lägsta av anskaffnings- och återanskaffningsvärdet, i allmänhet enligt principen "First in – First out", reducerat med nedskrivning för inkurans.

Under året har värderingsprinciperna modifierats för de svenska tillverkningsenheternas lager. De nya principerna har inneburit viss uppskrivning av lagervärdet. Denna uppskrivning har direkt förts till respektive bolags lagerreserv och således ökat Gruppens lagerreserver med 22 milj kr.

Not 2 Aktier och obligationer

Avser i huvudsak Atlas Copco AB, se sid 17.

Not 3 Anläggningstillgångar

	Maskiner och inventarier		Fastigheter	
	1976	1975	1976	1975
Anskaffningsvärde	626,7	535,9	584,5	522,5
Uppskrivning i samband med 1973 års emission			20,0	20,0
Akkumulerade avskrivningar ...	416,2	362,5	151,7	132,3
Bokfört värde	210,5	173,4	452,8	410,2

Not 4 Intecknings- och reverslån

	1976	1975
Atlas Copco AB	166,2	175,7
Atlas Copco MCT AB	53,3	49,4
Atlas Copco Airpower N.V.	39,9	23,2
Atlas Copco Tools AB	27,1	25,8
Andra bolag	116,7	127,8
	403,2	401,9

Not 5 Avsatt till pensioner

Avser i huvudsak svenska bolag och motsvarar försäkrings-tekniskt uträknade belopp för pensionsåtaganden enligt av-talsenlig tilläggsplan utöver den statliga allmänna tilläggs-pensioneringen.

Not 6 Varulagerreserver

Avsättning till dessa reserver förekommer huvudsakligen i Gruppens skandinaviska bolag. Den svenska lagstiftningen medger nedskrivning med maximalt 60 % av lagervärdet efter avdrag för eventuell inkurans.

Not 7 Investeringsfonder

I likhet med de svenska företagen gör främst bolagen i Norge och Spanien avsättningar i enlighet med lokala bestämmelser.

Svenska aktiebolag har möjlighet att avsätta 40 % av vinst före avsättningar och skatter till investeringsfonder. Sådana avsättningar förutsätter inbetalning med 46 % av avsättningsbeloppet till ett räntelöst konto hos Sveriges Riksbank.

Efter särskilt tillstånd av statlig myndighet kan investeringsfond utnyttjas för direktnedskrivning av anläggningar. Under 1976 har sådant tillstånd erhållits av Atlas Copco Tools AB och Berema AB med sammanlagt 2,7 milj kr.

Not 8 Arbetsmiljöfonder

I enlighet med en tillfällig lag under 1974 ålades svenska bolag att sätta av 20 % av vinst före avsättningar och skatter till en arbetsmiljöfond. Beloppet, som var avdragsgillt vid beskattning, sattes i sin helhet in på räntelöst konto i Sveriges Riksbank.

Tillstånd att utnyttja fonden gives av regeringen eller Arbetsmarknadsstyrelsen efter ansökan åtföljd av yttrande från arbetstagsarsidans ledamöter. En grundläggande förutsättning för att tillstånd skall givas är att företaget har för avsikt att förbättra arbetsmiljön för de anställda. Efter fem år kan dock fonden utnyttjas utan tillstånd men skall då upptas till beskattning. Under 1976 har Atlas Copco MCT AB, Atlas Copco Tools AB, Berema AB och Monsun-Tison AB utnyttjat medel ur arbetsmiljöfond med sammanlagt 4,5 milj kr.

Not 9 Särskilda investeringsfonder

Utöver avsättning till arbetsmiljöfond ålades svenska företag att sätta av 15 % av vinst före avsättningar och skatter till en särskild investeringsfond. Hela beloppet betalades in på räntelöst konto i Sveriges Riksbank.

Yttrande från arbetstagsarsidans ledamöter skall biläggas ansökan om utnyttjande av särskild investeringsfond. Ansökan måste godkännas av regeringen eller Arbetsmarknadsstyrelsen. Om avsättningen ej utnyttjas inom fem år kan beloppet lyftas och då upptas till beskattning. Under 1976 har Atlas Copco MCT AB efter tillstånd ianspråktagit 0,3 milj kr av särskild investeringsfond. I januari 1977 har vidare 9,8 milj kr utnyttjats för uppförande av ny godsterminal i Nacka.

Not 10 Reserv- och skuldregleringsfonder

Genom 1976 års nyemission i Atlas Copco AB, varvid en ny aktie utgavs för varje femtal gamla aktier till en kurs av 50 kronor/aktie tillfördes bolaget 103,5 milj kr varav överkursen å 25 kronor/aktie eller totalt 51,7 milj kr förts till reservfonden.

Not 11 Övriga bundna vinstmedel

Dessa reserver består huvudsakligen av vinstmedel, som överförts till dotterbolagens aktiekapital.

Not 12 Disponibla vinstmedel och årsvinst

Vid bedömning av Atlas Copco-Gruppens disponibla medel och årsresultat bör beaktas, att en betydande del intjänats i utländska bolag, för vilka vinstöverföring till moderbolaget i vissa fall är förbunden med skatter eller underkastad restriktioner.

Not 13 Ställda panter

Intecknade fastigheter utgör 173,6 milj kr (175,8).
Företagsinteckningar utgör 92,6 milj kr (66,2).

Not 14 Avskrivningar

Ordinarie avskrivningar har i allmänhet gjorts med högsta tillåtna belopp enligt skattelagstiftningen i respektive land.
Extra avskrivningar som redovisas bland avsättningar hänför sig i huvudsak till dotterbolagen i Belgien och Norge, där accelererade avskrivningar på nyinvesteringar får tillämpas.

Dessutom har avskrivningar skett med utnyttjande av följande fonder:

	1976	1975
Investeringsfonder (se not 7)	2,7	16,8
Arbetsmiljöfonder (se not 8)	4,5	—
Särskilda investeringsfonder (se not 9)	0,3	—
Totalt	7,5	16,8

Om *planenliga avskrivningar* hade tillämpats skulle Gruppens resultat förändrats enligt nedanstående. Härvid har antagits följande avskrivningssatser: byggnader 3 %, maskiner och inventarier 10 % samt fordon 20 %.

	1976	1975
Ordinarie avskrivningar enligt resultaträkningen	82,2	74,9
Planenliga avskrivningar	75,5	64,9
Avskrivningar utöver plan	6,7	10,0

Not 15 Skatter

Atlas Copco-Gruppens nettoresultat har framkommit efter avdrag av därpå belöpande skatter inklusive kupongskatter på i utlandet intjänade vinster, som har utdelats till respektive moderbolag.

Den högre skattebelastningen jämfört med föregående år förklaras av kursförluster som uppstått vid omräkning av dotterbolagens balansräkningar från den egna valutan till svenska kronor. Sådana orealiserade kursförluster är ej avdragsgilla vid taxering. Dessutom är i vissa länder orealiserade kursförluster på utestående fordringar och skulder i utländsk valuta ej skattemässigt avdragsgilla.

Finansieringsanalys

Tillförda medel	1976	1975
	mkr	
Internt		
Vinst före extraordinära poster och avsättningar	338,0	430,2
Avskrivningar	+ 82,2	+ 74,9
Uttag från/insättning på spärrade konton	+ 8,7	- 40,9
Skatter	- 172,9	- 165,3
Utdelning	- 63,6	- 58,2
	192,4	240,7
Externt		
Nyemission	103,5	—
Ökning av		
långfristiga skulder	154,0	183,8
kortfristiga skulder	17,3	322,9
Summa tillförda medel	467,2	747,4
Använda medel		
Ökning av långfristiga fordringar	3,3	12,4
Investeringar i maskiner, inventarier och fastigheter	152,8	174,0
Ökning av omsättningstillgångar:		
Varulager	97,0	408,6
Kortfristiga fordringar	163,8	78,2
Förändring i Gruppens sammansättning m m	+ 5,4	- 9,1
Summa använda medel	422,3	664,1
Förändring av likvida medel	44,9	83,3

Atlas Copco AB Förvaltningsberättelse

Atlas Copco AB:s roll som moderbolag i Atlas Copco-Gruppen har under 1976 markerats starkare. Genom en omorganisation som genomförts under året har ansvaret för flera operativa funktioner överförs till andra enheter inom Gruppen. Andra avdelningar, exempelvis försäljningsavdelningarna för statshandelsländer och för agentländer, kvarligger inom moderbolaget men har fått större självständighet med eget lönsamhetsansvar. En funktion, databehandling, har överförs till ett nybildat servicebolag, Atlas Copco Data AB, som skall betjäna framför allt Atlas Copco-företagen i Sverige. Den decentralisering som gjorts till produktbolagen, främst Atlas Copco

MCT, omfattar bl a de centrala laboratorierna och vissa specialistfunktioner för t ex produktion, materialstyrning samt information och samhällskontakt. Efter omorganisationen, som genomfördes efter ett omfattande samrådsförfarande, har antalet anställda i egentliga koncernledningsfunktioner nedbringats till ca 200. Hårtill kommer ca 130 anställda vid försäljningsavdelningarna för agent- och statshandelsländer.

Genom decentraliseringen har ett flertal servicefunktioner förts närmare användarna och kostnadsansvaret har kopplats direkt till behoven. Koncernledningen har härigenom avlastats rutinärenden för att i större utsträckning

kunna ägna sig åt strategiska ledningsfrågor.

Moderbolagets resultaträkning

För 1976 uppgick moderbolagets fakturering till 457,7 milj kr (467,4). Denna fakturering avser de marknader där Gruppen ej representeras av egna försäljningsbolag. Exklusive leveranser till Nordkorea innebär årets siffra en ökning

Ett larvbandsburet borrhagregat typ ROC försett med dammskiljare DCT, en ljuddämpad högtryckskompressor typ PTH S 1200 och ett antal bergborrmaskiner visades vid en tvåmånaders demonstrationsturné i Östeuropa under våren 1976.

Under 1976 anskaffades Säby säteri på Ingarö utanför Stockholm. Anläggningen som skall användas som kurs- och konferensgård tillträdts den 1 juli 1977.

med 9,0 % jämfört med föregående år. Denna ökning hänför sig huvudsakligen till stora leveranser till bl a Saudi-Arabien och Nigeria.

I posten "Rörelsevinst inkl provisioner m m från dotterbolag" ingår förutom bruttovinsten från ovanstående försäljning bl a även de factoringavgifter som moderbolaget erhåller huvudsakligen från Atlas Copco MCT och Atlas Copco Tools genom att övertaga dessa bolags fordringar på Gruppens försäljningsbolag.

I rörelsekostnaderna ingår pensioner och socialförsäkringskostnader med 24,1 milj kr (18,6).

Genom den ökade upplåningen har räntekostnaderna stigit med 13,6 milj kr. Posten "Utdelningar från andra än dotterbolag" hänför sig huvudsakligen till bolagets andel av vinsten i Svenska Lamco-Syndikatet.

Under året har bolagets fastighet i Sundsvall försålts, varvid en realisationsvinst på 1,2 milj kr uppstått.

Då varulagret minskat, har varulagerreserven måst upplösas med 9,0 milj kr (avsättning 19,0 milj kr). Efter skatteavsättning med 13,5 milj kr (13,0) redovisas en nettovinst på 77,3 milj kr (68,6).

Moderbolagets balansräkning

Aktieinnehavet i dotterbolag har ökat från 323 milj kr till 354 milj kr eller med 31 milj kr genom nyemissioner i dotterbolagen i USA, Nederländerna, Norge, Österrike, Filippinerna och Bolivia. Bolagets aktier i Delfos & Atlas Copco, Benoni har överlåtits på Atlas Copco UK Holdings, Hemel Hempstead.

Uppskrivning av aktievärdena i vissa bolag har skett, som dock motsvaras av nedskrivning av värdena i andra bolag.

Kund- och växelfordringar har ökat med 139 milj kr, framförallt till följd av stora utleveranser under årets två sista månader.

Under året har 5,4 milj kr ur arbetsmiljöfonden överförts till Atlas Copco MCT AB, Atlas Copco Tools AB samt Atlas Copco Svenska Försäljnings AB.

Fiats avancerade system för åtdragning av skruvförband – utvecklat i samarbete med Atlas Copco – presenterades för 85 journalister från 21 länder vid en pressvisning arrangerad av moderbolagets internationella pressavdelning.

Långfristiga skulder har ökat med 119 milj kr. I januari emitterades ett obligationslån på 80 milj SFrs på den schweiziska marknaden. Lånet har en löptid av 15 år och en räntesats av 7 3/4 %.

Under året genomfördes den vid extra bolagsstämman beslutade nyemissionen. Härigenom ökade aktiekapitalet med 51,7 milj kr och reservfonden med samma belopp.

Då den industriella verksamheten bedrivs av helägda dotterbolag, finns bland moderbolagets anställda inga som är verksamma i tillverknigen.

Antalet i moderbolaget anställda var under året i medeltal 724 mot 686 föregående år. Bolaget har följande fordringar på grund

av penninglån samt borgensförbindelser för vilka uppgiftsskyldighet föreligger i förvaltningsberättelsen enligt aktiebolagslagen:

Lån	Ansvarsförbindelser
Styrelseledamöter och styrelsuppleanter i dotterbolag	38 tkr
Verkställande direktörer i dotterbolag tillika styrelseledamöter	53 tkr 27 tkr
	53 tkr 65 tkr

Ovanstående lån och ansvarsförbindelser har lämnats före ikraftträdandet av den lag, som inskränker aktiebolagens rätt att lämna lån till och att iklåda sig ansvarsförbindelser för aktieägare m fl.

Till styrelse, verkställande direktör och andra företagsledare utbetalades under året 2,5 milj kr och till övriga befattningshavare 52,5 milj kr.

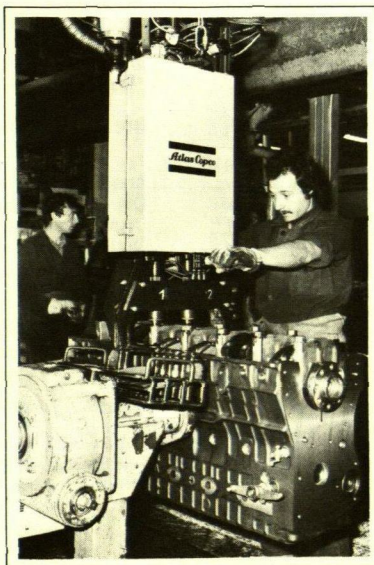
Vinstdisposition

Angående bolagets ställning och dess verksamhet i övrigt hänvisas till närlutna balansräkningar och resultaträkningar. Till bolagsstämmans förfogande står:

balanserade vinstmedel från föregående år	kr 35 860 532
Härtill kommer årets vinst	kr 77 325 443
	Kronor 113 185 975

Styrelsen och verkställande direktören föreslår att dessa vinstmedel disponeras på följande sätt:

till aktieägarna utdelas	
kr 6:- per aktie	kr 74 503 800
i ny räkning balanseras	kr 38 682 175
	Kronor 113 185 975

Balansräkning

Per den 31 december 1976

Tillgångar	1976		1975	
	mkr		mkr	
Omsättningstillgångar				
Kassa och banktillgodohavanden	262,0		219,7	
Växelfordringar	130,7		47,3	
Kundfordringar	144,9		89,5	
Fordringar hos dotterbolag (efter avdrag för skulder till dotterbolag mkr 123,5 resp mkr 123,4)	134,7		1,5	
Övriga fordringar	21,0		21,4	
Varulager	28,3	721,6	76,1	455,5
Spärmedel hos Riksbanken				
Arbetsmiljöfond	13,0		18,4	
Särskild investeringsfond	13,8	26,8	13,8	32,2
Aktier, andelar och långfristiga fordringar				
Aktier och andelar i andra bolag	5,8		6,1	
Aktier och andelar i dotterbolag	354,4		323,2	
Långfristiga fordringar	65,6	425,8	67,0	396,3
Anläggningstillgångar (se not 16)				
Maskiner och inventarier	33,1		30,2	
Kontors- och fabriksfastigheter	100,5		98,2	
Bostadsfastigheter	1,1		1,8	
Anläggningar under uppförande	9,7	144,4	3,7	133,9
		1 318,6		1 017,9
Ställda panter (se not 17)		78,6		48,6

Kommentarer

Not 16 Anläggningstillgångar

	Maskiner och inventarier			
	1976		1975	
Anskaffningsvärde	33,1		30,2	
Akkumulerade avskrivningar	27,2		25,4	
Bokfört värde	5,9		4,8	
Brandförsäkringsvärde	38,1		36,4	
	Kontors- och fabriksfastigheter		Bostadsfastigheter	
	1976	1975	1976	1975
Anskaffningsvärde	80,5	78,2	1,1	1,8
Uppskrivning i samband med 1973 års emission	20,0	20,0	—	—
Akkumulerade avskrivningar	28,6	27,6	0,2	0,5
Bokfört värde	71,9	70,6	0,9	1,3
Taxeringsvärde	98,4	99,8	1,5	1,7
Brandförsäkringsvärde	175,8	164,0	6,8	6,5

Not 17 Ställda panter och ansvarsförbindelser

I det redovisade beloppet för ställda panter ingår in-tecknade fastigheter med 30,2 milj kr (30,3) och företagsin-teckningar med 48,4 milj kr (18,3). Utöver redovisade ansvarsförbindelser

deltar Atlas Copco AB som bolagsman i The Swedish Lamco Syndicate, Gränges AB & Co i av Syndikatet utställda garan-tier på 15,1 milj US \$ och 47,7 milj SFrs. Atlas Copco AB:s andel härav är enligt handelsbolagsavtalet 4,8 milj US \$ och 15,3 milj SFrs.

Not 18 Skulder till övriga

	1976	1975
Anställdas preliminärskatter	5,2	3,6
Övriga upplupna personalkostnader	10,9	10,0
Upplupna räntekostnader	24,9	14,5
Övrigt	6,6	13,0
	47,6	41,1

Not 19 Långfristiga skulder

Utländska lån har omräknats till den högsta av på anskaffningsdagen resp. bokslutsdagen gällande kurs.

In-tecknings- och reverslån	1976	1975
9 1/2 % SFrs 40 milj	67,2	66,4
8 % SFrs 50 milj	84,0	83,1
Övriga svenska reverslån	14,9	26,1
In-teckningslån	0,1	0,1
	166,2	175,7

Atlas Copco AB

Skulder	1976		1975	
	mkr		mkr	
Kortfristiga skulder				
Leverantörsskulder	6,5		2,4	
Reverslån	88,1		24,9	
Nästkommande års låneamortering	17,2		25,2	
Skatteskuld	13,1		3,8	
Skulder till övriga (se not 18)	47,6	172,5	41,1	97,4
Långfristiga skulder (se not 19)				
Intecknings- och reverslån	166,2		175,7	
Obligations- och förlagslån	219,3		95,7	
Avsatt till pensioner	52,2	437,7	47,5	318,9
Akkumulerade avskrivningar (se not 16)		56,0		53,5
Obeskattade reserver				
Varulagerreserv	35,6		44,6	
Arbetsmiljöfond	13,0		18,4	
Särskild investeringsfond	13,8	62,4	13,8	76,8
Eget kapital				
Aktiekapital (se not 20)	310,4		258,7	
Reservfond	153,9		102,1	
	464,3		360,8	
Delcrederefond	12,5		12,5	
Vinstmedel				
Vinst enligt föregående balansräkning	98,0		86,3	
Avgår: utdelning	62,1		56,9	
	35,9		29,4	
Årets vinst	77,3		68,6	
	113,2	590,0	98,0	471,3
		1 318,6		1 017,9
Ansvarsförbindelser (se not 17)				
Garantiätaganden		412,3		338,6
Diskonterade växlar		3,7		10,5

(Forts. not 19)

Obligations- och förlagslån	1976	1975
4 ³ / ₄ % obligationslån av år 1963	6,0	6,8
5 ¹ / ₂ % förlagslån av år 1963	2,4	4,6
7 ¹ / ₂ % förlagslån av år 1967	16,0	18,6
9 ¹ / ₂ % US \$ 20 milj obligationslån av år 1970	60,5	65,7
7 ³ / ₄ % SFrs 80 milj obligationslån av år 1976	134,4	—
	219,3	95,7

1977 års amorteringar redovisas under kortfristiga skulder.

Avsatt till pensioner

Bolagets totala pensionsåtagande uppgår till 52,2 milj kr (47,5), varav för PRI-pensioner 45,2 milj kr (38,2).

Not 20 Aktiekapital

Aktiekapitalet är efter 1976 års nyemission fördelat på 12 417 300 aktier, var och en på nominellt 25 kronor. Samtliga utfärdade aktier är fria. Antalet aktieägare uppgår till ca 40 000.

Aktiekapitalet har sedan 1965 ökat genom fond- och nyemissioner enligt följande:

			Ökning av aktiekapital	Inbetalt belopp
1965	Fondemission	1:4	19,1	—
	Nyemission	1:4	60 kr	19,1
1971	Fondemission	1:10	11,5	—
	Nyemission	1:10	100 kr	11,5
1973	Fondemission	1:2	69,0	—
1974	Nyemission	1:4	25 kr	51,7
1976	Nyemission	1:5	50 kr	51,7
				103,5

Atlas Copco AB
Resultaträkning
 För år 1976

	1976		1975
	mkr		mkr
Rörelseintäkter			
Rörelsevinst inkl provisioner m m från dotterbolag	187,2		182,0
Räntor från dotterbolag	17,5		8,0
Räntor till dotterbolag	- 4,5		- 7,2
Utdelningar från dotterbolag	55,3		51,8
Övriga kostnader och intäkter	- 30,2	225,3	- 19,4
			215,2
Kostnader för teknisk utveckling, försäljning, administration m m			
(varav förvaltningskostnader mkr 37,5 resp mkr 33,8)		- 116,0	- 94,4
Kvarstår		109,3	120,8
Avskrivningar			
Fastigheter	1,7		1,8
Maskiner och inventarier	2,2	- 3,9	1,8
			- 3,6
Finansiella kostnader och intäkter			
Räntor till andra än dotterbolag	- 55,3		- 41,7
Räntor från andra än dotterbolag	+ 27,5		+ 20,6
Utdelningar från andra än dotterbolag	+ 3,0	- 24,8	+ 4,5
			- 16,6
Vinst före extraordinära poster och avsättningar		80,6	100,6
Realisationsvinst på sålda byggnader		1,2	-
Vinst före avsättningar och skatter		81,8	100,6
Avsättningar			
Förändring av varulagerreserv		+ 9,0	- 19,0
Vinst före skatter		90,8	81,6
Skatter		- 13,5	- 13,0
Nettovinst		77,3	68,6

Nacka den 9 februari 1977

PETER WALLEMBERG

K-A BELFRAGE

H N SPORBORG

JAN HELLNER

AXEL IVEROTH

ERIK JOHNSON

STURE ÖDNER

TOM WACHTMEISTER
Verkställande direktör

BO HENNING

PER-ERIK NYHOLM

Vår revisionsberättelse beträffande denna årsredovisning och
koncernredovisning har avgivits den 16 mars 1977.

BIRGER SONESSON
Auktoriserad revisor

BERTIL E OLSSON
Auktoriserad revisor

Aktier och andelar

Den 31 december 1976

Dotterbolag	Antal aktier/andelar	Nominellt värde per aktie/andel	Bokfört värde mkr
Atlas Copco MCT AB, Nacka	300 000	kr 100	30,0
Atlas Copco Svenska Försäljnings AB, Nacka	150 000	kr 100	15,0
AB Sicklahus, Nacka	2 000	kr 100	0,2
Atlas Copco Tools AB, Stockholm	100 000	kr 100	10,0
Atlas Copco ABEM AB, Stockholm	15 000	kr 100	1,5
Monsun-Tison AB, Borås	70 000	kr 100	25,9
Berema AB, Solna	2 213	kr 1 000	21,2
Atlas Copco Airpower N.V., Antwerpen	59 500	utan parivärde	60,0
Atlas Copco Belgium S.A., Overijse	49 994	BFrs 1 000	5,0
Atlas Copco (Cyprus) Ltd., Nicosia	99 998	£ 1	0,7
Atlas Copco A/S, Köpenhamn	11 997	Dkr 1 000	6,9
Atlas Copco UK Holdings Ltd., Hemel Hempstead	1 000 000	£ 1	11,3
Atlas Copco France S.A., Franconville	59 960	Frs 500	25,0
Atlas Copco Nederland b.v., Zwijndrecht	10 000	Hfl 1 000	11,1
Atlas Copco Italia S.p.A., Milano	269 978	Lire 10 000	15,1
Atlas Copco A/S, Oslo	2 498	Nkr 10 000	14,2
Atlas Copco (Schweiz) A.G., Studen/Biel	7 600	SFrs 1 000	11,1
Institut CERAC S.A., Ecublens	1 995	SFrs 1 000	2,4
Atlas Copco S.A.E., Madrid	197 000	Ptas 500	3,6
Atlas Copco Deutschland G.m.b.H., Essen	5	utan parivärde	20,7
Atlas Copco G.m.b.H., Wien	29 990	ÖS 1 000	5,0
Atlas Copco Inc., Wayne, New Jersey	1 925	utan parivärde	47,0
Atlas Copco (Philippines) Inc., Makati, Rizal	48 995	Pesos 100	2,0
Atlas Copco Paulista Ltda., São Paulo	152 999 964	utan parivärde	7,0
Atlas Copco Andina S.A., La Paz	9 000	Pesos 1 000	1,9
Atlas Copco Venezuela S.A., Caracas	60	BS 1 000	0,1
Atlas Copco Boliviana S.A., La Paz	2 400	Pesos 1 000	0,5
Atlas Copco Iran AB, Stockholm	50	kr 100	—
Atlas Copco Hellas A.E., Aten	4 480	Drs 10 000	—
Soc. Atlas Copco de Portugal Lda., Lissabon	1	utan parivärde	—
Atlas Copco Industrial S.A., Madrid	95	Ptas 10 000	—
Copco Nueva Montaña S.A., Santander	29 999	Ptas 1 000	—
Atlas Copco Maroc S.A., Casablanca	940	Dirh 1 500	—
Atlas Copco Ticaret ve Sanayi T.A.S., Istanbul	1 140	T£ 500	—
Atlas Copco (India) Ltd., Bombay	482 000	Rs 10	—
Atlas Copco Argentina S.A.C.I., Buenos Aires	4 290 000	Pesos 1	—
Atlas Copco Chilena S.A.C., Santiago de Chile	31 993 070	Pesos 0,001	—
Atlas Copco Colombiana Ltda., Bogotá	190	Pesos 100	—
Övriga dotterbolag			—
			354,4
Andra bolag			
Atlas Copco Finans AB, Stockholm	12 000	kr 100	1,0
The Swedish Lamco Syndicate, Gränges AB & Co., Stockholm	9/28 av andelskapitalet		0,7
The Liberian American-Swedish Minerals Company, preferensaktier serie A	2 722,5	US \$ 100	1,5
Handelsbolaget Svenska Dagbladets AB & Co., Stockholm	100	kr 1 000	0,1
Svensk Interkontinental Lufttrafik AB, Stockholm	14 100	kr 100	0,7
Cockerill-Ougree-Providence et Espérance-Longdoz, Liège	1 420	utan parivärde	0,2
ADELA Investment Company S.A., Luxemburg	1 820	US \$ 100	0,9
SIFIDA Investment Company S.A., Luxemburg	25	US \$ 5 000	0,6
Casa de Suecia S.A., Madrid	90	Ptas 5 000	0,1
AB Stadsfastigheter, Stockholm	6	kr 1 000	—
AB Byggnadsgaranti, Stockholm	40	kr 100	—
Övriga bolag			—
			5,8

Revisionsberättelse

Vi har granskat årsredovisningen, koncernredovisningen, räkenskaperna samt styrelsens och verkställande direktörens förvaltning för år 1976. Granskningen har utförts enligt god revisionssed.

Räkenskaperna har genom stickprov granskats av Bohlins Revisionsbyrå AB.

Moderbolaget

Årsredovisningen är uppgjord enligt 1944 års aktiebolagslag. I denna lag föreskriven särskild förteckning över lån, ställda panter och ansvarsförbindelser har upprättats.

Föreslagen utdelning står ej i strid med de bestämmelser i nya aktiebolagslagen, som begränsar utdelningen i moderbolaget med hänsyn till koncernens förhållanden.

Vi tillstyrker, att resultaträkningen och balansräkningen fastställs, att vinsten disponeras i enlighet med förslaget i förvaltningsberättelsen samt att styrelsens ledamöter och verkställande direktören beviljas ansvarsfrihet för år 1976.

Koncernen

Koncernredovisningen är uppgjord enligt 1944 års aktiebolagslag.

Vi tillstyrker, att koncernresultaträkningen och koncernbalansräkningen fastställs.

Stockholm den 16 mars 1977.

BIRGER SONESSON
Auktoriserad revisor

BERTIL E OLSSON
Auktoriserad revisor

Atlas Copco MCT AB

Årets första kvartal visade tendenser till en uppgång som dock bröts ganska snart. De statliga stimulansåtgärder som vidtogs i ett flertal länder under 1975 förde med sig ökade investeringar och priserna på metaller började stiga. Efter halvårsskiftet stagnerade emellertid uppgången, efterfrågan på metaller mattades och metallpriserna sjönk. Dessa har sedan fluktuerat på en otillfredsställande låg nivå.

Marknaden för Atlas Copcos produkter inom anläggningssektorn var visserligen god men har ej kunnat kompensera den minskade efterfrågan inom gruvindustrin.

Den världsomfattande konjunktured-

gången har hos gruvföretagen lett till lägre investeringar i nya maskiner och utrustningar och inom anläggningsindustrin har åtskilliga projekt ställts på framtiden.

Goda försäljningsresultat uppnåddes bl a i Sverige, Norge, Frankrike, Italien och Väst-Tyskland. Utanför Europa visade Sydafrika och Brasilien tillfredsställande försäljning liksom även de länder där försäljningen ombesörjes av agenter.

De hydrauliska bergborrmaskinerna har ytterligare befast sin ställning på marknaden och bevisat sina goda egenskaper: hög borrarjunkning och tillförlitlighet samt låg energiförbrukning. De ger dessutom en påtaglig förbättring av ar-

betsmiljön för operatören. Mycket goda försäljningsökningar uppnåddes.

Lätta bergborrmaskiner och tryckluftspett utgör en viktig del av MCT:s produkter och det gångna året medförde en något ökad försäljningsvolym.

Flera intressanta avslut genomfördes för Fullfacer fullortsborrningsaggregat,

Vid Harsprångets kraftstation i Lule älv pågår en utbyggnad som beräknas ge ett effekttillskott på 590 MW. För bergarbetena använder Statens Vattenfallsverk två hydrauliska bergborrningsaggregat typ Promec T 445.

avsedda för fräsning av mindre tunnlar utan konventionell borrar och sprängning.

Den i slutet av 1975 introducerade Rotamec-serien, borraragregat för roterande ovanjordsborring, har rönt ett gott mottagande på marknaden och flera betydelsefulla order erhöles.

Försäljningen av Sandvik Coromant borrarstål mattades, huvudsakligen på grund av den dämpade aktiviteten inom gruvindustrin.

I slutet av året träffades ett samarbetsavtal med AB Hägglund & Söner, som innebär att Hägglunds last- och transportmaskiner för gruvor och tunnlar kommer att marknadsföras av Atlas Copcos säljorganisation över hela världen. Med detta tillskott kan Atlas Copco erbjuda marknaden såväl kompletta system som paketlösningar för brytning, utlastning och transport.

Produktutveckling

Under 1976 fick hydraulmaskinen COP 1038 sitt genombrott på flera utlandsmarknader. För att tillgodose kundernas önskemål att utnyttja denna maskins kapacitet och miljömässiga fördelar, har flera typer av borraragregat för ort- och tunneldrivning utvecklats.

Under året har också det första hydrauliska aggregatet för ovanjordsborring – ROC 810H – färdigutvecklats. Denna utrustning, som i första hand kommer att användas inom entreprenadindustrin, har försetts med en pallborrningsversion av COP 1038 med kraftigare rotationsmotor. Aggregatet är utrustat med en anordning för stånghantering, som väsentligt underlättar operatörens arbete.

För att möta säkerhetskrav, speciellt i

kolgruvor, har hydraulaggregaten under 1976 med gott resultat anpassats för drift med flamsäkra vätskor.

För sänkbörning har en effektivare konstruktion av bormaskinerna COP 4 och COP 6 utvecklats tillsammans med en ny lätt larvbandsbärare.

I Rotamec-serien har ett nytt larvbandsburet aggregat för roterande borring ovan jord introducerats. Det nya aggregatet – Rotamec 2200 – är avsett för borring av grova hål med sänkbormaskiner och rullborkronor.

Produktion och sysselsättning

Den sammanlagda produktionsvolymen vid MCT:s produktionsenheter understiger endast obetydligt föregående års nivå. Den relativt höga orderstocken vid årets början har kraftigt reducerats. Trots en minskande ordergång har lagerökningar kunnat undvikas bl a genom en ny materialplaneringsmetodik och kraftfulla sparåtgärder.

Överföringen av bom- och matartillverkningen till Eyraverken i Örebro avslutades under året och i samband därmed genomfördes ett omfattande utbildningsprogram för berörd personal.

Vid Sicklaverken påbörjades uppförandet av en ny godsterminal. Funktionerna godsmottagning, kapning och rågodsförråd kommer under 1977 successivt att överföras till denna byggnad. Härigenom kommer nya produktionsytor för tunga bergbormaskiner, speciellt de hydrauliska, att erhållas.

Ormingeverken har fått kraftigt ökad kapacitet för montering av underjordsriggar sedan Nordkoreaorden slutlevererats.

Vid Bremenverken och Hemel Hempsteadverken genomfördes de tidigare

startade kapacitetsökningarna, vilket bidrog till en mycket kraftig ökning av utleveranserna.

Atlas Copco Craelius AB, Brommaverken, fick under året nya förhyrda lokaler i Sundbyberg för kärnrörs- och maskintillverkning. De mycket svårutnyttjade utrymmen som tidigare använts kunde härigenom avvecklas.

För att anpassa Atlas Copcos gruv- och tunnelriggar till de speciella förhållanden som råder i Nordamerika påbörjades under året lokal montering av dessa riggar i Montreal.

Maskininvesteringarna låg under året kvar på hög nivå och inriktades huvudsakligen på produktion av tyngre utrustning. Liksom tidigare är en stor andel av de nyanskaffade maskinerna numeriskt styrda. Ett flertal miljöförbättrande investeringar har gjorts på basis av en prioritering som fastställts i samråd med de anställda.

Personal

Atlas Copco MCT sysselsatte vid årets slut 3 337 personer.

I Sverige nåddes löneuppgörelse för arbetarna tidigt under året medan förhandlingarna om tjänstemännens löner blev mer komplicerade och kunde slutföras först efter konflikt i form av övertids-, rese- och nyanställningsblockad.

Personalomsättningen sjönk under året. Korttidsfrånvaron var oroande hög och kräver insatser för att inte ytterligare öka.

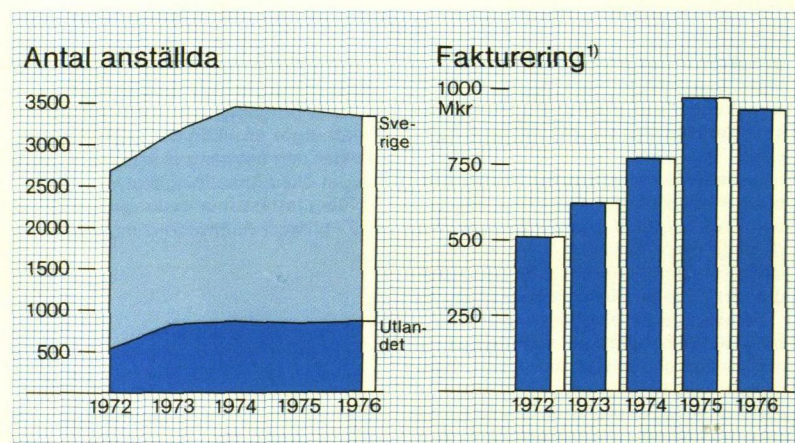
Den nya lagen om medbestämmande i arbetslivet har varit huvudtemat för flera konferenser för i första hand alla anställda i chefsställning. Ytterligare utbildning planeras.

I ämnet arbetsmiljö har ca 200 skyddsombud, arbetsledare och nämndledamöter genomgått grundutbildning på 35 timmar.

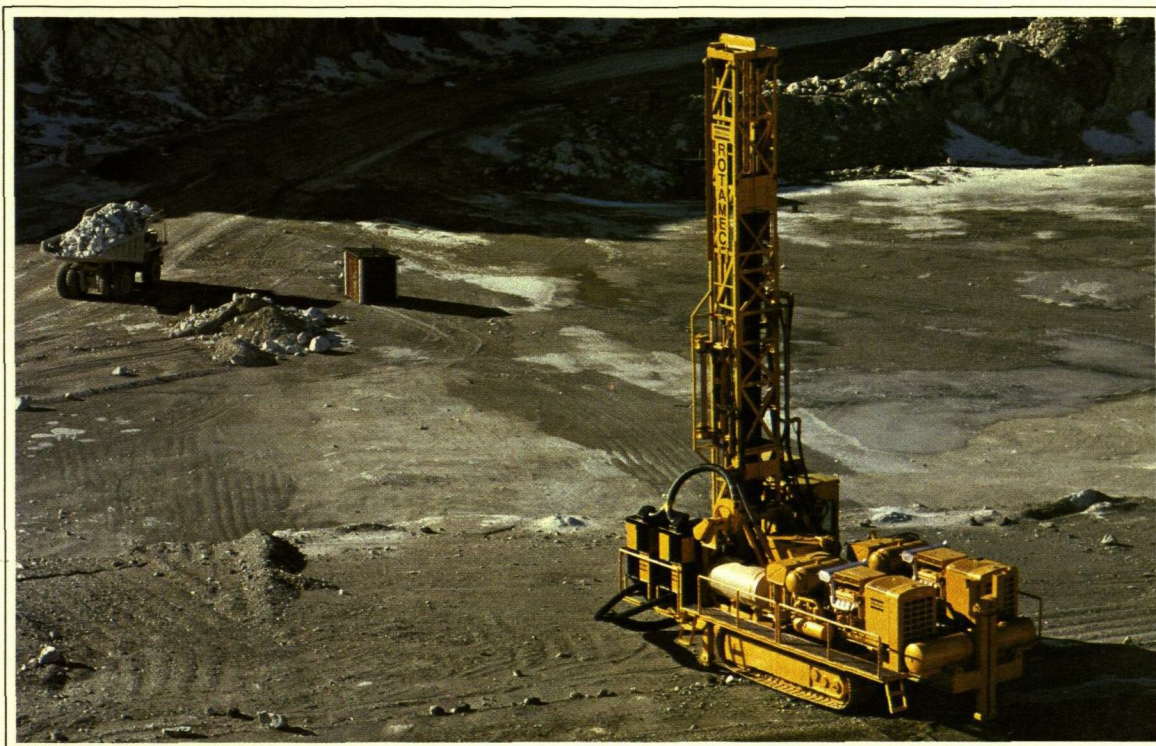
I den obligatoriska undervisningen i svenska har 75 invandrare deltagit och 1977 kommer samtliga nyanställda invandrare att ha genomgått den lagstadgade undervisningen i svenska.

Vid fabriken i Bremen har tillgången på arbetskraft varit god. Lönekraven har präglats av återhållsamhet. Utbildningen under året har framför allt inriktats på databehandling och hydraulik.

Tillgången på arbetskraft vid fabriken i Hemel Hempstead i England har varit tillfredsställande. Inflationen har varit kraftig och inneburit kostnadsökningar i produktionen. Lönesituationen har präglats av återhållsamhet beroende på en överenskommelse mellan regeringen och arbetsmarknadens parter. Intensiv utbildning av produktionspersonal har

¹⁾ Avser till helt övervägande del försäljning till Atlas Copco-Gruppens säljbolag.

bedrivits inför introduktion av nya produkter.

Organisation

Efter omfattande utredningar beslutade styrelsen den 12 november 1976 om en ny organisation för MCT-gruppen. Den operativa verksamheten delas på 7 olika sektorer som var och en skall svara för produktutveckling, produktion och säljstöd. Sektorerna som utgör marknadsorienterade resultatenheter är följande:

- Underjordssektorn
- Ovanjordssektorn
- Entreprenadsektorn
- Borrstålssektorn
- Bergborrmaskinsektorn
- Prospekteringssektorn (Atlas Copco Craelius AB)
- Kompressorsektorn

För kompressorsektorn tar Airpower över ett mer omfattande ansvar. Utredningsarbetet har bedrivits som ett projekt i vilket representanter för de anställda och deras organisationer hela tiden deltagit. Erfarenheten av denna samverkan har varit positiv.

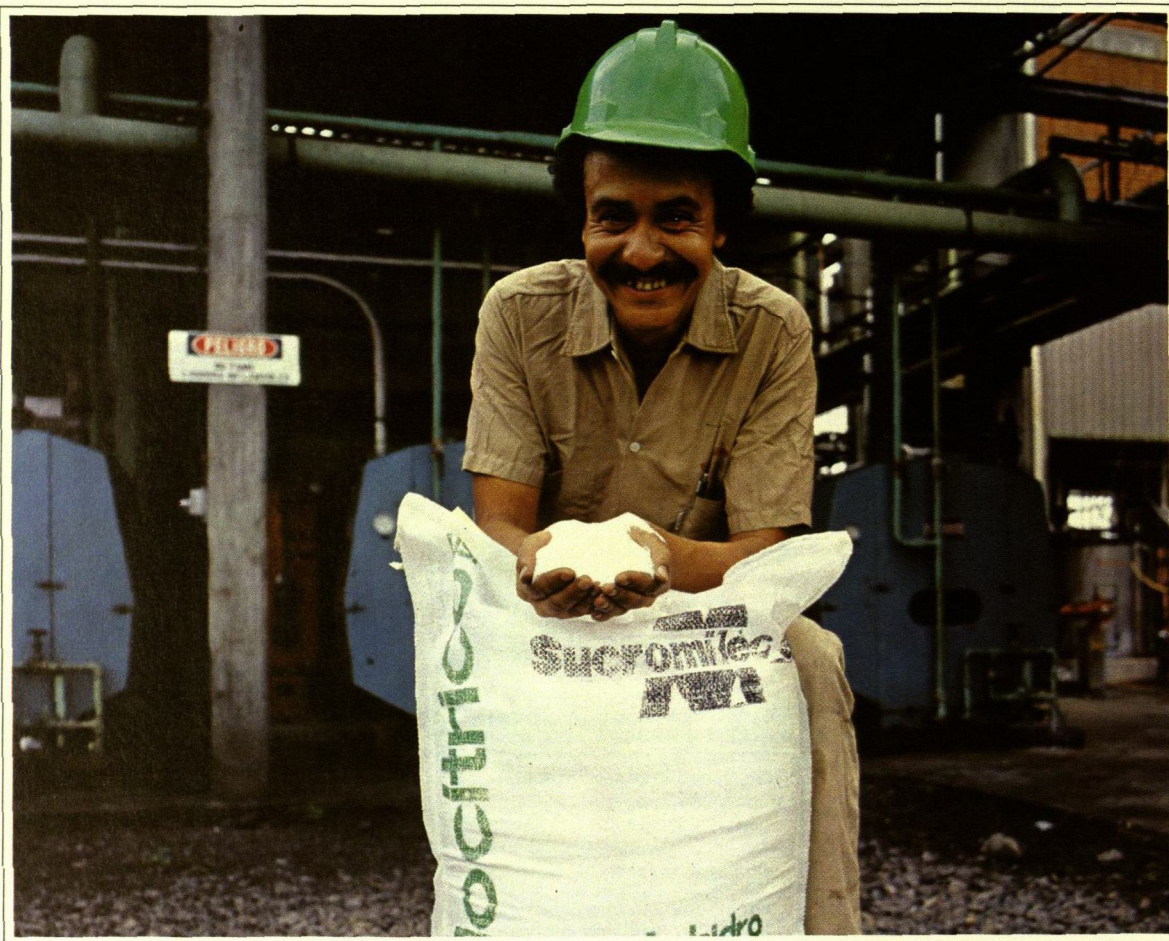
Resultat

Orderingången uppgick under 1976 till 958 milj kr (948) och den fakturerade försäljningen till 931 milj kr (976).

Vinsten före avsättningar och skatter uppgick till 45,5 milj kr, vilket innebär en väsentlig minskning mot föregående år. Det har ej varit möjligt att genom pris-höjningar och rationaliseringar helt kompensera sig för de kraftiga kostnadshöjningarna i de svenska tillverkningsenheterna. Den volymmässiga nedgången i faktureringen har också påverkat vinsten negativt.

Investeringar i byggnader uppgick till 1,7 milj kr och i maskiner och inventarier till 23,7 milj kr. Av investeringarna har 3,3 milj kr finansierats ur arbetsmiljöfonden och särskilda investeringsfonden.

Atlas Copcos nya aggregat för roterande borrar, Rotamec 2200 i kalkbrottet Stora Vika utanför Nynäshamn. Det 41 ton tunga aggregatet som har en borrhålskapacitet av 10 tum kan betjänas av en enda man.

Atlas Copco Airpower N.V.

En försiktig optimism präglade marknadsläget i början av året. En ökad efterfrågan inom de större europeiska marknaderna under årets första månader kan huvudsakligen tillskrivas de åtgärder som ett flertal regeringar vidtagit för att stimulera ekonomin. Entreprenadindustrin reagerade snabbt på denna stimulans och investerade i ny utrustning. För Atlas Copcos del gynnades särskilt produktgruppen transportabla kompressorer.

Tack vare flexibel marknadsföring och det gynnsamma läge som skapades i och med introduktionen i Europa och OPEC-länderna av den nya serien transportabla skruvkompressorer, blev året som helhet

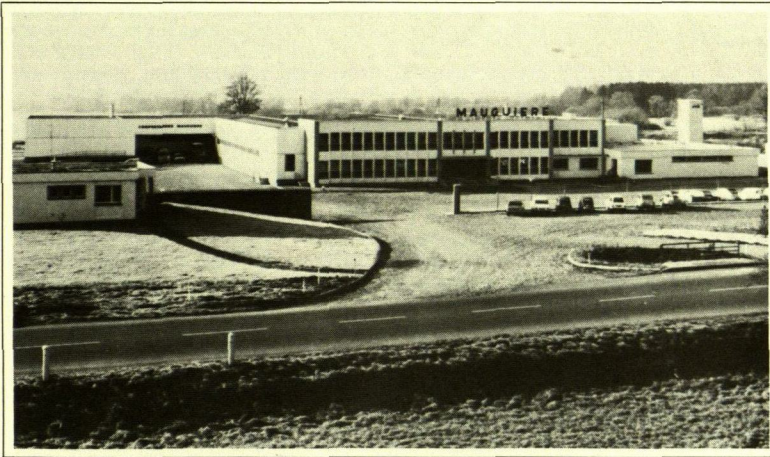
ganska framgångsrikt trots hård konkurrens från länder som på grund av försvagad valuta hade en förbättrad exportsituation.

Investeringsviljan inom verkstadsindustrin påverkades av det osäkra ekonomiska läget och den oroliga valutasisituationen. De investeringar som gjordes berodde snarare på gamla åtaganden, som inte längre kunde uppskjutas, än på nya initiativ.

Ett stort antal europeiska företag satte på export av "nyckelfärdiga" anläggningar och på stora internationella affärer för att upprätthålla sysselsättningen. Tack vare Atlas Copcos geografiska spridning kunde företaget dra nytta av den utvecklingen.

De stationära kompressorerna av "pack"-typ, som är enkla att installera och har låg ljudnivå, fortsatte att befästa sin ställning. Byggindustrin, som traditionellt mest använt transportabla kompressorer, utnyttjar i allt högre grad "pack"-kompressorernas fördelar – driftsekonomi, låg ljudnivå och flyttbarhet.

Vid "Sucromiles Cali" i Colombia tillverkas bl a vattenfri citronsyra med hjälp av tryckluft från Atlas Copco. Kompressor-anläggningen i bakgrunden omfattar fyra ZA4 skruvkompressorer som levererar helt oljefri tryckluft.

Det franska bolaget Mauguière S.A. anslöts under året till Atlas Copco-Gruppen. På produktprogrammet står bl a småkompressorer och sprutmålningsutrustning.

Stora order erhöles från Saudi-Arabien och Nigeria på transportabla kompressorer för offentliga byggnadsarbeten och pipeline-byggen. I Storbritannien såldes ett betydande antal transportabla skruvkompressorer till ett stort vattenkraftprojekt.

Förra årets introduktion av oljefria skruvkompressorer i det högre kapacitetsområdet, som ökade Z-seriens kapacitetsområde till 5,7 m³/s, öppnade en ny sektor av industrimarknaden för Atlas Copco. Intresset för dessa nya kompressorer belyses bl a av att de valts till ett "nyckelfärdigt" fabriksprojekt som genomförts av japansk industri för Brasilien samt av att samma kompressortyp sålts till två stora biltillverkare i Italien och Frankrike. Ett aggregat har också sålts till serviceanläggningen vid Panama Airport.

Ökande efterfrågan på kvalitetsluft – dvs ren, torr tryckluft – har resulterat i

en mycket positiv försäljningsutveckling för tryckluftstorkar med största ökningen för sk kyltorkar.

Under året introducerades en ny kompressor av mindre typ avsedd för småindustri och servicestationer.

Satsningen på miljövård och miljöförbättring fortsatte under året och ett Limnoaggregat installerades för första gången för syrsättning av en dricksvattenreservoar. Installationen, som utfördes i Västtyskland, är unik såtillvida att Limno normalt används för sjörestaurering.

Produktion

Genom ytterligare rationalisering av tillverkningen kunde produktionskapaciteten under 1976 utnyttjas effektivare än tidigare.

Företaget förvärvade aktiemajoriteten i Mauguière S.A i Sermamagny, Frankrike,

tillverkare av småkompressorer och sprutmålningsutrustning.

Den väntade utvecklingen mot ljuddämpning av såväl stationära som transportabla kompressorer var en av huvudorsakerna till en stor satsning under 1976 för att tillgodose behovet av ökade lager- och tillverkningsutrymmen. Ett nytt hög-lager byggdes under året och beräknas bli klart för användning under 1977. För att klara av den ökade arbetsbelastningen – speciellt på planerings- och produktionsidan – installerades under året en ny central dataanläggning.

Produktutveckling

GA-serien av skruvkompressorer utökades med sk standardversioner – utan den ljuddämpande skyddshuven – för att tillgodose kraven från industrier där ljudnivån är av mindre betydelse.

Industrin har ett ständigt växande behov av kvalitetsluft och tryckluftstorkprogrammet utökades med en serie luftrenare för adsorptionstorkarna. Adsorptionstorkserien för Z-kompressorerna kompletterades med en större modell.

De höga energipriserna har medfört ett ökande intresse för de stora E-kompressorerna av koltyp som har hög verkningsgrad. Två typer i serien – ET5 och ET6 – har utvecklats så att installationsarbetet väsentligt förenklas.

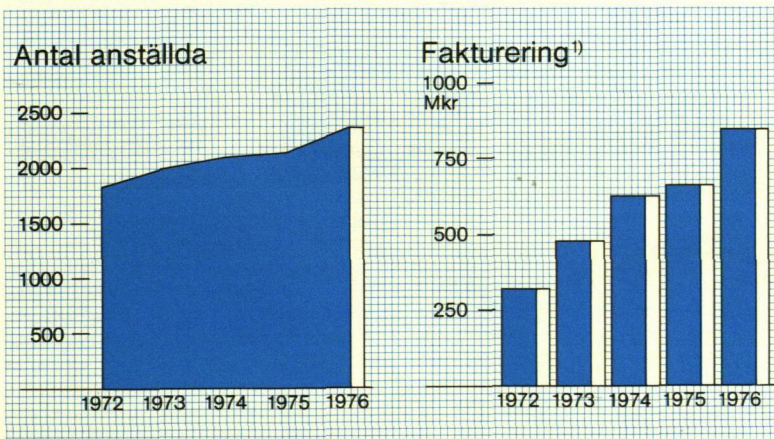
Den nya Airpartner-generationen introducerades under året. Airpartner, som används på flygplatser för start och markservice, erbjuds nu i en ljuddämpad och en standardversion.

Personal

Atlas Copco Airpower sysselsatte vid årets slut 2 400 personer.

För att stimulera ekonomin och minska antalet arbetslösa införde den belgiska regeringen under 1976 en förordning för att underlätta för praktikanter att få anställning vid belgiska företag under sex månader. Förordningen ger också dem som så önskar möjlighet att gå i pension vid 60 års ålder. Av Airpowers anställda har 30 personer utnyttjat denna möjlighet. Förordningen som kommer att gälla även under 1977 innehåller också förbud mot övertidsarbete.

Företaget fortsatte sitt interna utbildningsprogram som syftar till att öka produktivitet och samarbetsförmåga.

¹⁾ Avser till helt övervägande del försäljning till Atlas Copco-Gruppens säljbolag.

Den patenterade rotorprofilen bidrar till att ge Atlas Copcos skruvkompressorer god driftsekonomi. Tillverkningen sker under noggrann kontroll. Bilden visar precisionsmätning av en rotorprofil.

Kapitalhöjningar

Under året verkställdes aktiekapitalökningar i Atlas Copco Airpower AB i Åmål och i Atlas Copco Andina S.A. i La Paz.

Resultat

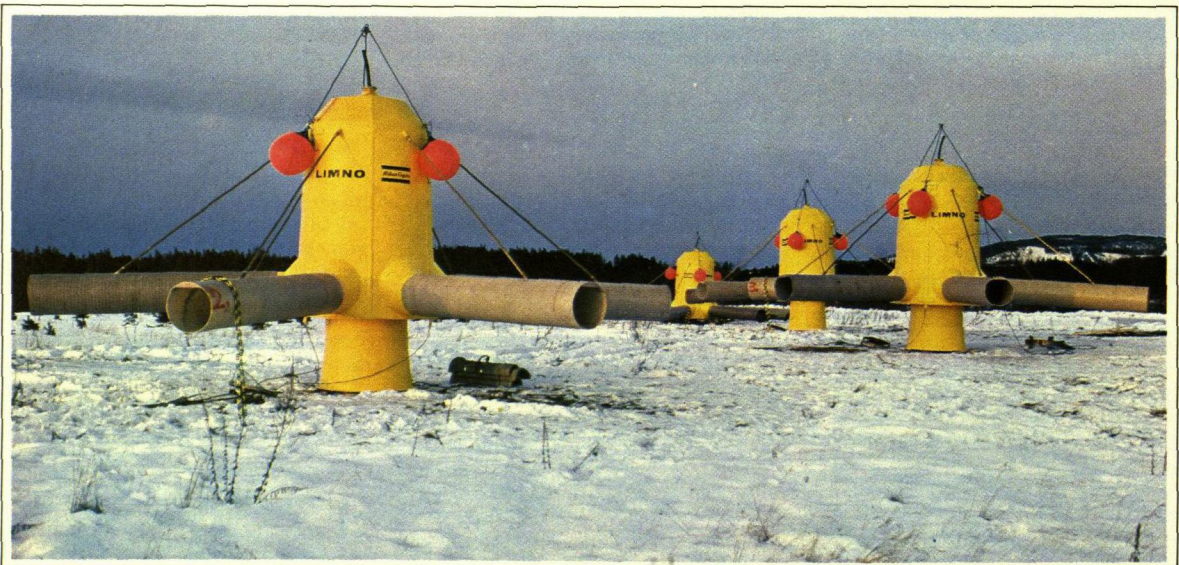
Orderingången uppgick under 1976 till 7 953 milj Bfrs (5 754). Den fakturerade försäljningen uppgick till 7 617 milj Bfrs (5 929). Årets siffror inkluderar nyförväret Mauguière S.A.

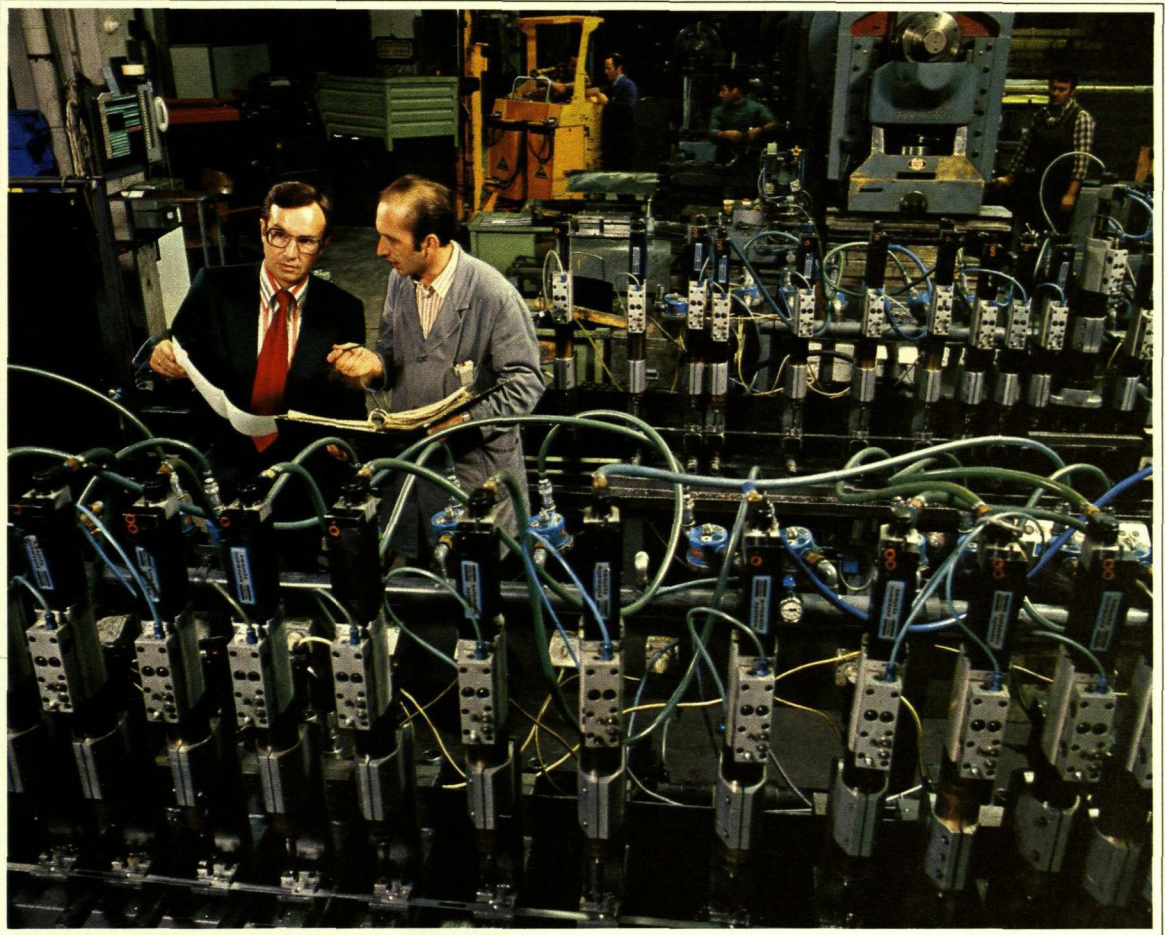
Vinst före avsättningar och skatter uppgick till 1 123,3 milj Bfrs (1 024,4). Vinstökningen beror i huvudsak på ökad fakturering.

Oron på valutamarknaden hade en negativ effekt på resultatet. Ökade räntekostnader, beroende på högre räntesatser, medverkade också till en lägre vinstmarginal.

Investeringar i byggnader, maskiner och utrustning uppgick under året till 433 milj Bfrs (215).

I samband med en utbyggnad av malmbehandlingsanläggningarna har Grängesbergsbolaget skaffat fem LIMNO sjörestaureringsaggregat från Atlas Copco. Aggregaten ingår tillsammans med ett reningsverk i företagets miljöprogram och deras uppgift blir att syrsätta processvatten. Genom att tillsätta syre ökas nedbrytningen av organiskt restmaterial och skyddar den slutliga mottagaren av överskottsvatten, sjön Södra Hörken, från nedsmutsning.

Atlas Copco Tools AB

Förväntningarna inför 1976 infriades inte helt. Tack vare kraftiga marknadsföringssatsningar och den förbättrade konjunkturen i Tyskland och Frankrike var emellertid ordergången bättre än under 1975 räknat såväl i volym som i kronor. Trots detta försämrades lönsamheten. Den höga lagerhållningsnivån, det låga utnyttjandet av produktionsresurserna och en strävan att bibehålla sysselsättningen för de anställda, hade en klart negativ verkan på det ekonomiska resultatet. Den ogynnsamma valutautvecklingen på flera marknader och de kraftiga kostnadsstegringarna, framför allt vid de svenska anläggningarna, minskade företagets möjligheter att hävda sig i den

hårdnande internationella priskonkurrensen. Investeringstakten bibehölls.

En omorganisation genomfördes inom marknadssektorn. Den innebär att marknadsföringsresurserna koncentrerats för att underlätta samordningen av försäljning, planering och säljstöd.

För industriverktyg nåddes de största framgångarna med de nya och avancerade produkterna. Företagets position inom den internationella bilindustrin liksom inom annan monteringsindustri har förstärkts. En tendens inom denna sektor är att man i hög grad börjat analysera sina behov och krav på prestanda och kvalitet, vilket haft till följd att Atlas Copco blivit internationellt erkänt som en

huvudleverantör av tryckluftutrustningar.

En segdragande mutterdragare med magnetisk momentutlösningsskoppling introducerades och rönste stort intresse.

Sortimentet av slående mutterdragare såväl med som utan momentkontroll utökades och täcker nu helt den traditionella marknaden för dessa maskiner.

Den rekyl- och vibrationsfria mejsel-

Automatisering och mekanisering med tryckluft är ett av Atlas Copcos fem huvudområden på industrisidan. Den här tyska metallvarutillverkaren har genom att bygga in över 100 LBL-enheter höjt sin produktion avsevärt samtidigt som verktygens livslängd ökat med 50 %.

Ett femtiotal gäster hade inbjudits då Tierperken presenterades för bl a Atlas Copcos ledning och kommunens representanter. Berna Lövgren fick besök på sin arbetsplats av fr v landshövding Ragnar Edenman, kommunalrådet Sixten Lindgren, Tools' VD Theo Dietz, Tierperkens chef Tore Axzell och koncernchefen Tom Wachtmeister.

hammare som introducerades 1975 hade stor framgång. En större efterföljare, i första hand avsedd för gjuterier, kommer att introduceras 1977.

Systemet för punktutslugning av slipdamm har också vidareutvecklats och en mängd kompletta anläggningar såldes, i första hand till plastindustrin, bilindustrin och liknande.

Den under 1975 inträffade stagnationen för pneumatiska komponenter byttes under året i en klar uppgång. En kraftig satsning på detta produktsortiment har genomförts på flera europeiska marknader, bl a genom rekrytering och utbildning av ett stort antal nya försäljningsingenjörer.

Marknadsföringen har riktats till inbyggnadskunder som integrerar komponenterna i sina maskiner eller metodlös-

ningar, ofta i serieproduktion. Detta innebär möjligheter till återkommande försäljning.

Cylinderprogrammet har kompletterats och fått vidgat användningsområde, samtidigt som det anpassats till europeisk måttstandard, vilket underlättar för kunderna att övergå till företagets produkter.

Under året har en ny serie ljuddämpade automatiska borrenheter lanserats i flertalet europeiska länder. Detta program kan inräknas bland marknadens mest avancerade.

Väsentliga försäljningsökningar för ytbehandlingsutrustningar kan noteras bl a i Skandinavien. En appliceringsmetod för rostskyddsbehandling har introducerats och sålts till bilindustrin i Sverige, Västtyskland, Italien och Frankrike.

Metoden är helt överlägsen tidigare tillvägagångssätt och möjliggör maximalt utnyttjande av rostskyddsoljan i karosens håligheter samtidigt som process tiden nedbringats.

En ökad satsning på försäljning genom återförsäljare har bidragit till en volymökning, i första hand för sprutpistoler.

En helt ny serie luftberedningsenheter introducerades under året. Den inkluderar tryckluftfilter, tryckregulatorer och dimsmörjningsapparater. Mottagandet blev gott och försäljningsresultaten mycket tillfredsställande. En ny serie snabbkopplingar kompletterar armaturprogrammet.

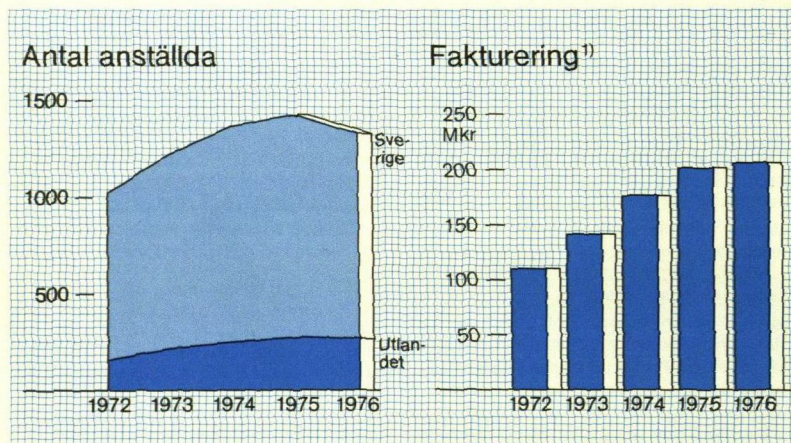
Produktutveckling

Inriktningen på att reducera negativa miljöfaktorer och förbättra säkerheten för operatören fortsätter att dominera utvecklingsarbetet för tryckluftmaskiner. Pionjärarbetet har koncentrerats till ett begränsat antal maskintyper medan de vunna erfarenheterna efterhand tillämpas på övriga maskiner av liknande slag. Slående maskiner såsom mejselhammare och slagghackor samt slipmaskiner har under året utvecklats i dessa avseenden.

Ljuddämpade maskiner har haft hög prioritet och tysta planlipmaskiner, filmaskiner och bormaskiner har tagits fram. Försäljningen har börjat men huvudintroduktionen kommer att ske under 1977.

Avancerade system och komponenter för åtdragning av skruvförband samt utrustningar för automatisk kontroll av dessa operationer har liksom flera skruvdragare och små segdragande mutterdragare varit föremål för fortsatt utveckling. Målet har varit att motsvara de nya kraven på mycket hög åtdragningsnoggrannhet. En ny skruvdragare med extremt låg ljudnivå kommer att introduceras under 1977. Utvecklingsarbetet avseende automatiska maskiner fortsätter.

Programmet av pneumatiska komponenter för mekanisering och automatisering har utökats med en ny serie ventiler avsedda för styrning av luftförsörjningen till cylindrar och motorer. De nya ventillerna har konstruerats med hänsyn till kommande internationell standard. De är helt smörjfria och försedda med indike-

¹⁾ Avser till helt övervägande del försäljning till Atlas Copco-Gruppens säljbolag.

Vid Volvos anläggningar i Born, Holland, ingår Atlas Copcos verktyg och utrustningar i så gott som varje steg av produktionsprocessen. Slipmaskiner typ LSS 52 används här för att få fram fin yta på karossen till en Volvo 343.

ringsdon för läge och signallstånd varigenom felsökning och igångkörning av pneumatiska styrsystem i hög grad förenklas. En ny serie monteringsbeslag som möjliggör anpassning till den europeiska CETOP-rekommendationen har konstruerats.

Nya luftberedningsenheter för filtrering, tryckreglering och dimsmörjning har utvecklats. Dimensionerna har minskats för att tillgodose önskemål från inbyggnadskunder.

Inom ytbehandlingsidan har utvecklingsarbetet på pumputrustningar för individuell färgmatning till sprutpistoler av konventionell typ slutförts. Pumparna är avsedda att appliceras direkt på färgtillverkarens leveranskärl, vilket eliminerar behovet av speciellt färgfat samt förenklar hantering och rengöring.

Produktion

Den under senare år kraftigt utbyggda produktionskapaciteten, speciellt maskinparken, har ej kunnat utnyttjas helt under året.

Personalstyrkan har minskat något på grund av naturlig avgång. Ökade kostnader för material, löner, energi m m har

varit en stark drivfjäder för rationaliseringssträvanden. Omläggningar av arbetsoperationer genom exempelvis installation av specialmaskiner, flermaskinskörning, och ökad mekanisering, har också gjorts.

I samråd med representanter för personalen har medel ur miljöfonderna använts för att förbättra arbetsmiljön i tillverkningsenheterna. Ventilation och ljudnivå i verkstäder har varit huvudobjekt. Genom dessa och liknande åtgärder har utgångsläget inför en kommande högkonjunktur avsevärt förbättrats.

Personal

Antalet anställda, som vid årets slut uppgick till 1 337, har minskat såväl på tjänstemanna- som på arbetarsidan. Stor restriktivitet har iakttagits både vid nyanställning och vid fyllande av vakanser. Uppkomna problem har kunnat lösas genom omplaceringar och intern rekrytering.

Utbildningsverksamheten har bibehållits på samma höga nivå som tidigare och ett stort antal kurser har genomförts för att vidareutveckla och specialisera personal från säljbolagen. Inom den

interna utbildningen i Sverige har arbetsrätt varit ett viktigt ämne, aktualiserat genom lagen om medbestämmande.

Språkundervisningen har varit omfattande, med tyngdpunkten lagd på engelska för svenskar och svenska för invandrare.

Resultat

Orderingången uppgick under 1976 till 202,9 milj kr (192,0). Den fakturerade försäljningen uppgick till 206,4 milj kr (195,9). Vinsten före extraordinära poster och avsättningar uppgick till 4,1 milj kr (10,4).

Resultatförsämringen beror på det låga kapacitetsutnyttjandet i verkstäderna och stora kostnadsökningar som ej kunnat uppvägas av prishöjningar.

Investeringar i byggnader, maskiner och inventarier uppgick till 5,8 milj kr (22,2).

Produktbolagen

Balansräkning

Per den 31 december 1976

Tillgångar	Atlas Copco MCT AB ¹⁾		Atlas Copco Airpower N V ²⁾		Atlas Copco Tools AB ³⁾	
	1976	1975	1976	1975	1976	1975
Omsättningstillgångar	mkr		milj BFRs ⁴⁾		mkr	
Kassa och banktillgodohavanden ...	3,7	2,8	27,9	32,7	0,7	1,2
Växelfordringar	1,0	1,4	4,2	29,0	—	—
Kundfordringar	10,1	13,0	176,5	55,6	1,1	0,6
Fordringar hos koncernbolag	59,6	58,0	2 287,6	1 808,8	27,7	5,3
Övriga fordringar	17,6	17,2	88,2	84,9	2,9	2,7
Varulager och pågående arbeten	445,2	408,6	1 944,7	2 015,9	125,1	119,0
	537,2	501,0	4 529,1	4 026,9	157,5	128,8
Spärrmedel för investeringsfonder ..	4,4	6,1	—	—	3,2	3,9
Anläggningstillgångar						
Maskiner och inventarier (anskaffningsvärde)	177,7	159,6	1 251,6	910,6	65,8	59,6
Fastigheter (anskaffningsvärde)	61,8	59,9	682,4	590,2	37,7	37,1
Anläggningar under uppförande	4,6	0,2	—	—	0,1	—
Övriga investeringar	0,3	—	58,4	35,6	0,1	0,1
	244,4	219,7	1 992,4	1 536,4	103,7	96,8
	786,0	726,8	6 521,5	5 563,3	264,4	229,5
Skulder						
Kortfristiga skulder						
Växelskulder	52,8	58,2	1 069,5	1 087,6	0,7	0,9
Leverantörsskulder	60,8	74,3	577,6	475,5	16,9	19,6
Skulder till koncernbolag	23,8	18,8	176,1	26,4	5,4	3,9
Bankskulder	24,2	31,4	585,5	495,3	6,4	5,6
Nästkommande års låneamortering ..	8,2	6,0	94,1	92,9	3,7	2,1
Skatteskulder	18,4	9,8	56,9	107,2	0,2	0,1
Övriga kortfristiga skulder	51,8	51,0	272,1	241,5	19,2	20,7
	240,0	249,5	2 831,8	2 526,4	52,5	52,9
Långfristiga skulder						
Intecknings- och reverslån	53,3	49,4	414,1	207,1	27,1	25,8
Avsatt till pensioner	50,4	43,2	22,9	21,3	14,8	11,8
	103,7	92,6	437,0	228,4	41,9	37,6
Akkumulerade avskrivningar å anläggningstillgångar	138,8	124,0	1 039,3	845,8	73,2	62,4
Obeskattade reserver						
Varulagerreserver	216,0	176,4	6,5	—	68,0	47,1
Investeringsfonder	—	—	2,4	—	6,9	9,3
Arbetsmiljöfonder	3,6	3,6	—	—	1,8	0,7
Särskilda investeringsfonder	2,2	2,5	—	—	0,5	0,5
	221,8	182,5	8,9	—	77,2	57,6
Minoritetsintressen	—	—	35,0	21,9	—	—
Eget kapital						
Aktiekapital	30,0	30,0	1 000,0	1 000,0	10,0	10,0
Reserv- och skuldregleringsfonder ..	22,8	17,9	106,0	106,9	5,5	4,7
Disponibla vinstmedel	21,2	21,0	508,4	324,9	2,2	2,7
Årsvinst	7,7	9,3	555,1	509,0	1,9	1,6
	81,7	78,2	2 169,5	1 940,8	19,6	19,0
	786,0	726,8	6 521,5	5 563,3	264,4	229,5
Ställda panter	46,1	39,4	13,2	7,8	20,6	22,7
Ansvarsförbindelser						
Diskonterade växlar	22,7	15,1	48,7	69,1	—	—
Övriga ansvarsförbindelser	6,1	6,9	69,7	53,9	2,3	2,0

Resultaträkning

För år 1976

	Atlas Copco MCT AB ¹⁾		Atlas Copco Airpower N V ²⁾		Atlas Copco Tools AB ³⁾	
	1976	1975	1976	1975	1976	1975
Fakturering	931,0	976,2	7 617,2	5 928,9	206,4	195,9
Sålda varors kostnad samt kostnader för teknisk utveckling, försäljning, administration m m	- 856,9	- 865,6	- 6 151,2	- 4 668,3	- 192,0	- 174,7
Rörelsevinst	74,1	110,6	1 466,0	1 260,6	14,4	21,2
Avskrivningar						
Fastigheter	- 2,3	- 2,2	- 29,2	- 24,3	- 1,0	- 1,0
Maskiner och inventarier	- 17,6	- 21,0	- 147,2	- 99,4	- 5,9	- 7,3
	- 19,9	- 23,2	- 176,4	- 123,7	- 6,9	- 8,3
Finansiella kostnader och intäkter						
Räntor till andra än koncernbolag ...	- 9,1	- 9,2	- 207,7	- 157,2	- 3,7	- 3,2
Räntor från andra än koncernbolag ..	+ 0,4	+ 0,3	+ 11,2	+ 1,8	+ 0,1	+ 0,1
Räntor till koncernbolag	- 2,0	- 0,7	- 7,6	-	- 0,1	- 0,1
Räntor från koncernbolag	+ 2,0	+ 4,3	+ 37,8	+ 42,9	+ 0,3	+ 0,7
	- 8,7	- 5,3	- 166,3	- 112,5	- 3,4	- 2,5
Vinst före extraordinära poster och avsättningar	45,5	82,1	1 123,3	1 024,4	4,1	10,4
Extraordinära intäkter						
Koncernbidrag	-	-	-	-	+ 12,9	-
Vinst före avsättningar och skatter	45,5	82,1	1 123,3	1 024,4	17,0	10,4
Avsättningar						
Extra avskrivningar å anläggningstillgångar	-	-	- 34,4	- 21,1	- 0,6	- 0,7
Varulagerreserver	- 24,2	- 61,3	-	-	- 13,7	- 7,2
lanspråktagande av arbetsmiljö- och investeringsfonder	+ 3,3	-	-	-	+ 3,2	+ 14,4
Avskrivning mot arbetsmiljö- och investeringsfonder	- 3,3	-	-	-	- 3,2	- 14,4
	- 24,2	- 61,3	- 34,4	- 21,1	- 14,3	- 7,9
Vinst före skatter	21,3	20,8	1 088,9	1 003,3	2,7	2,5
Skatter	- 13,6	- 11,5	- 533,8	- 494,3	- 0,8	- 0,9
Nettovinst	7,7	9,3	555,1	509,0	1,9	1,6

1) Inklusive dotterbolagen:

Atlas Copco (Manufacturing) Ltd., Hemel Hempstead; Atlas Copco Maschinen AG, Thun; Atlas Copco MCT G.m.b.H., Bremen; Atlas Copco Craelius Ltd., Daventry; Atlas Copco Craelius AB, Sundbyberg, med dotterbolag; Atlas Copco Jahrls AB, Örebro.

2) Inklusive dotterbolagen:

EMAC S.p.A., Turin; Atlas Copco Makinalari Imalat A.S., Istanbul; Atlas Copco Airpower AB, Amål; Ets. Mauguière S.A., Sermamagny.

3) Inklusive dotterbolagen:

Oy Atlas Copco Ab, Helsingfors; Maskinfabriken Pluto A/S, Saeby

4) 100 BFRs = 11:20 kr (31/12 1976)

Atlas Copco ABEM

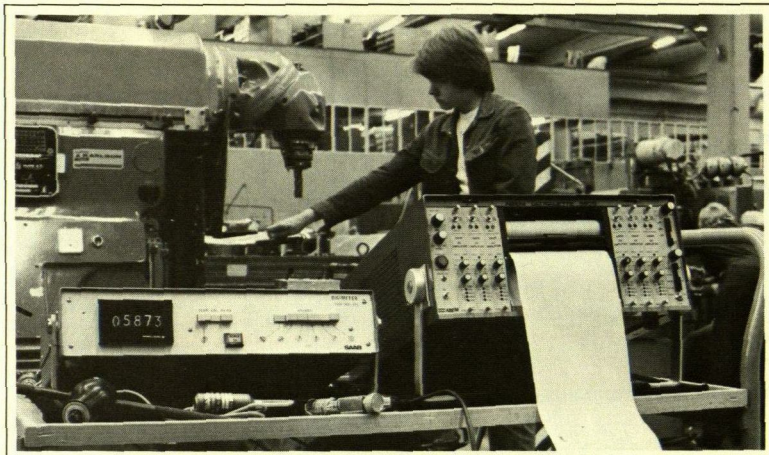
Atlas Copco ABEM AB är ett specialföretag för avancerad mätteknik med tre produktspecialiteter:

- geofysiska instrument för prospektering av vatten- och mineraltillgångar samt för anläggningsarbeten
- mätinstrument för bl a verkstadsindustri, medicinsk teknik och forskning
- elektroniska och finmekaniska enheter som ingår i Atlas Copco-produkter.

Försäljningen sker dels genom Atlas Copcos säljbolag, dels genom ett eget distributornät. Företagets kontor och verkstäder ligger i Sundbyberg. Verkställande direktör är Hans Björklund.

Marknadsutveckling

Atlas Copco ABEM:s totala försäljning under 1976 var i stort sett oförändrad jämfört med 1975. Ökade leveranser av geofysiska instrument, särskilt till oljeländer, samt ökad försäljning av agenturprodukter i Sverige kunde kompensera nedgången på marknaden för övriga mätsystem. Efterfrågan på ABEM:s instrument för vattenprospektering samt seismiska grundundersökningar var alltså jämt tillfredsställande. Den kraftiga nedgången av det engelska pundet och den ihållande lågkonjunkturen inom den europeiska verkstadsindustrin har förskjutit den väntade försäljningsuppgången för industriella mätsystem. Det höga kostnadsläget för svensk verkstadsindustri börjar göra sig mer och mer kännbart i den hårdnande internationella konkurrensen. Cirka 66 % av

ABEM:s omsättning exporterades. Den fakturerade försäljningen 1976 uppgick till 11,4 milj kr (11,3 milj kr).

Produktutveckling

Den ökade pålitligheten hos modern elektronik, genom användandet av integrerad kretsteknik, har medfört ett minskat behov av mekanik i dagens geofysiska och industriella mätinstrument. En av de mest betydelsefulla nya elektroniska produkterna är mikroprocessorn, som kommer att få en utomordentligt stor betydelse för mättekniken. ABEM har i samarbete med Atlas Copco Centrala Laboratorier tagit fram DATACOP 6800, ett mikrodatorbaserat mätsystem för mätning, provning och styrning under svåra miljöförhållanden. Utrustningen kommer att introduceras på marknaden under 1977.

ABEM Ultralette är ett mångsidigt mätsystem för bl a produktionskontroll. Den används här tillsammans med SAAB-Scania's Digimeter, som också marknadsförs av ABEM.

Produktion

Beslut har under året fattats om inredande av nya ändamålsenliga produktionslokaler för ABEM. Ombyggnadsarbetena påbörjades i november 1976 och lokalerna beräknas bli inflyttningsklara i maj 1977.

Personal

Antalet anställda vid ABEM var vid årets slut 60 personer, varav 22 kollektivanställda och 38 tjänstemän.

Utbetalda löner uppgick till 3,9 milj kr. Härtil kommer övriga personalkostnader 1,6 milj kr.

Under året har ett omfattande internt utbildningsprogram genomförts parallellt med utbildning av distributörer.

Monsun-Tison

Monsun-Tison AB är Gruppens specialföretag för hydraulisk och pneumatisk reglerteknik. Huvudkontor och verkstäder för hydraulkomponenter ligger i Borås, medan verkstäderna för pneumatikkomponenter ligger i Falköping. På hydraulsidan sköts utveckling, tillverkning och marknadsföring i Sverige och internationellt helt av Monsun-Tison, medan pneumatiska komponenter marknadsförs genom Atlas Copco.

Vid ett besök på Monsun-Tison, Borås-erken fick koncernchefen Tom Wachtmeister och styrelsens ordförande Peter Wallenberg lära sig kontrollmäta hydraulventilhus av Monsun-Tisons Johnny Gustafsson.

Monsun-Tison ingår som helägt dotterbolag i Atlas Copco-Gruppen sedan 1974. Verkställande direktör är Eric Bursvik.

Marknadsutveckling

Företaget har under året kraftigt satsat på utbyggd exportverksamhet. Bl a har ett eget säljbolag bildats i Chicago. Tidigare års satsningar på export har nu också börjat ge resultat i orderingen. I Sverige har minskad efterfrågan på skogsmaskiner och kranar inverkat negativt på ordergång och fakturering. Orderingen för 1976 har dock sammanlagt överträffat den för 1975 med 15 %. Faktureringen uppgick till 85 milj kr (88 milj kr).

Produktutveckling

Inom hydrauliken har företaget fortsatt med en kraftig satsning och hävdar sina specialiteter för mobila maskiner.

Förstyrning av system har under 70-talet varit en framgångsrik produktgren, och där har Monsun-Tison nu färdigställt bl a en andra generation av produkter för

elektrohydraulisk förstyrning. Behovet av effektivare maskiner med god miljö för operatören gör dessa produkter intressanta.

En kombination av företagets huvudområden pneumatik och hydraulik har lett till en pneumatisk proportionell förstyrning av hydrauliska system, vilket är en prisförmånlig lösning.

För pneumatikmarknaden har en ny serie arbetsventiler med helt smörjfri drift lanserats under året. Med denna ventilserie ligger Monsun-Tison väl framme i den internationella konkurrensen och kan därmed tillgodose de mest skärpta miljökraven.

Cylindrarna har utvecklats att också kunna arbeta med lågtryckshydraulik, som medger stabiliserade rörelser i exempelvis verktygsmaskiner. Cylindrarna är nu dimensionerade för den nya internationella måttstandarden.

Produktion

Företagets produktion av pneumatikkomponenter har under året helt överfört till fabriken i Falköping.

Numeriskt styrda maskiner har anskaffats i ökande omfattning.

För att undvika icke önskade lagerökningar under lågkonjunkturen har kapacitetsutnyttjandet hållits något tillbaka i verkstäderna.

I samråd med de anställda har förbättringar av arbetsmiljön åstadkommit avseende såväl ljuddämpning som luftrening.

Personal

Antalet anställda i Monsun-Tison-gruppen var vid årets slut 611 varav 437 kollektivanställda och 174 tjänstemän.

Utbetalda löner uppgick till 29,0 milj kr. Härtill kommer övriga personalkostnader 9,6 milj kr.

Såväl språkutbildning och säljutbildning för att stärka företagets exportverksamhet, som kurser i verkstadstekniska ämnen, har getts ökat utrymme.

En omfattande utbildning rörande den nya lagen om medbestämmande har också genomförts.

Berema

Beremaföretagen med huvudkontor i Solna och tillverkningsenheter i Kalmar, Gävle och Bräcke, ingår i Atlas Copco-Gruppen sedan oktober 1975, då Atlas Copco AB förvärvade aktiemajoriteten. Beremas tillverkningsprogram, huvudsakligen motorbormaskiner och hydrauliska lastbilskranar, marknadsförs genom egna säljbolag i Tyskland, Norge och USA samt genom agenter i ytterligare ett stort antal länder. Verkställande direktör är Lars Åsell.

Marknadsutveckling

Faktureringen ökade under 1976 med 28 milj kr jämfört med föregående år och uppgick till 86,8 milj kr.

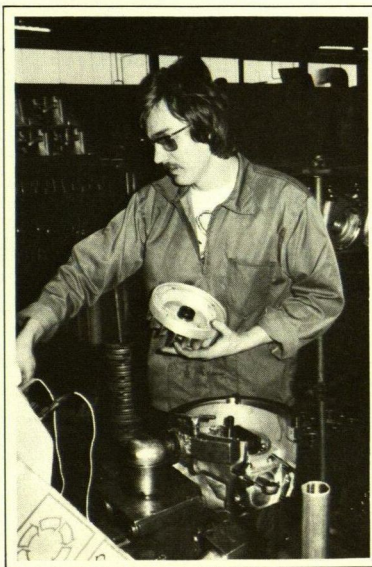
En minskad efterfrågan på traditionella marknader kompenseras av ökad försäljning på bl a arabländerna. Utvecklingen i Sverige och Norge har varit fortsatt gynnsam och ökade marknadsandelar kunde noteras för Honda Power Products, bestående av generatorer, pumphar, jordfräsar etc.

Produktutveckling

Utvecklingsarbetet på nya bensindrivna motorbormaskiner har fortsatt och en

ny modell kommer att introduceras under 1977.

Sortimentet av Tico lastbilskranar har med framgång kompletterats med två nya modeller under året.

Produktion

Trots den lägre produktionen av Tico-produkter vid verkstäderna i Gävle och Bräcke kunde sysselsättningen i stort sett bibehållas på oförändrad nivå genom framgångsrikt anskaffande av legoarbeten utifrån.

Vid fabriken i Kalmar har produktionen legat på en något högre nivå än föregående år. Här har nybyggda personal- och kontorsutrymmen på tillsammans 1 058 m² tagits i bruk.

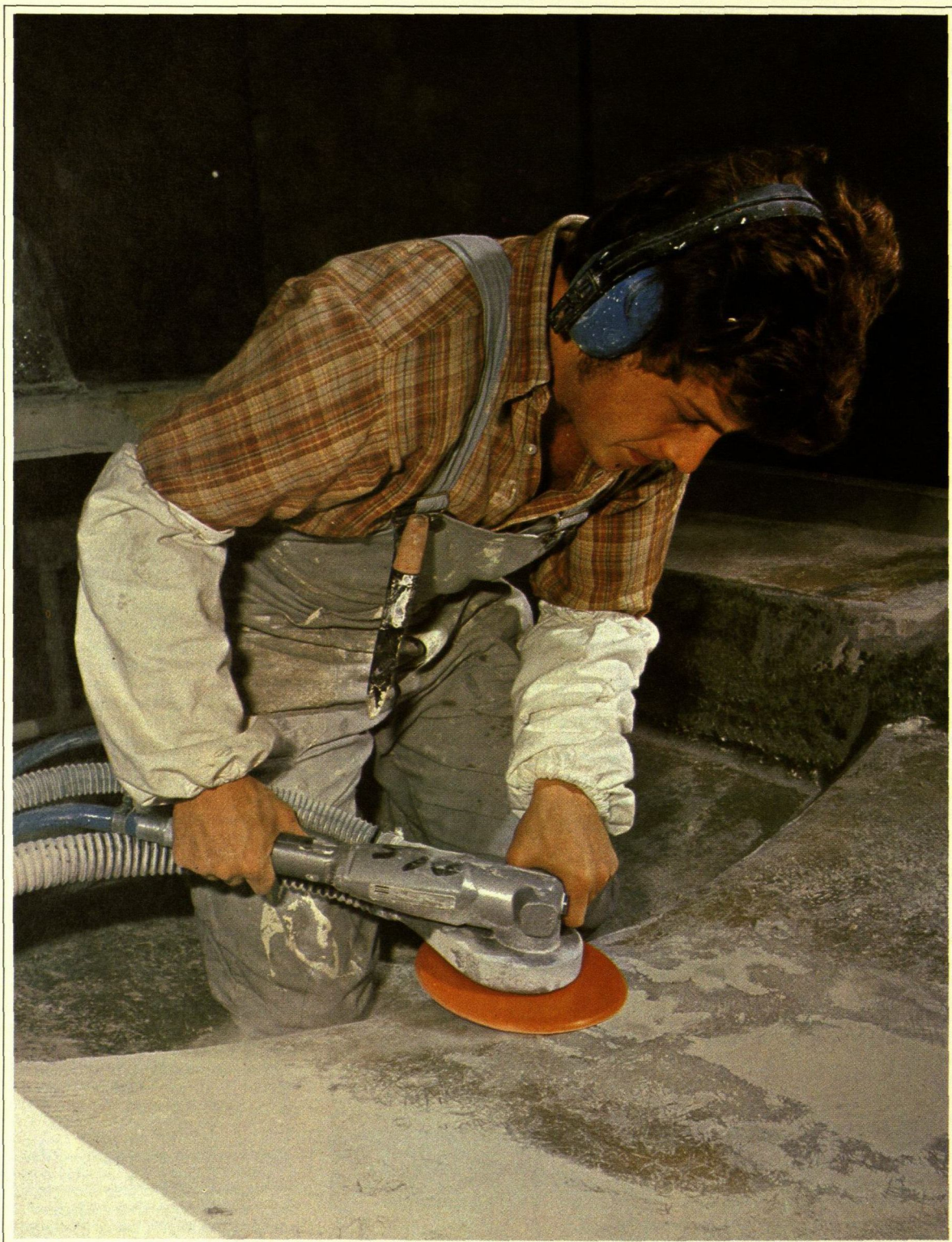
Personal

Antalet anställda inom Berema-gruppen var vid årets slut 440 personer, varav 269 kollektivanställda och 171 tjänstemän.

Utbetalda löner uppgick till 22,4 milj kr. Härtill kommer övriga personalkostnader 8,9 milj kr.

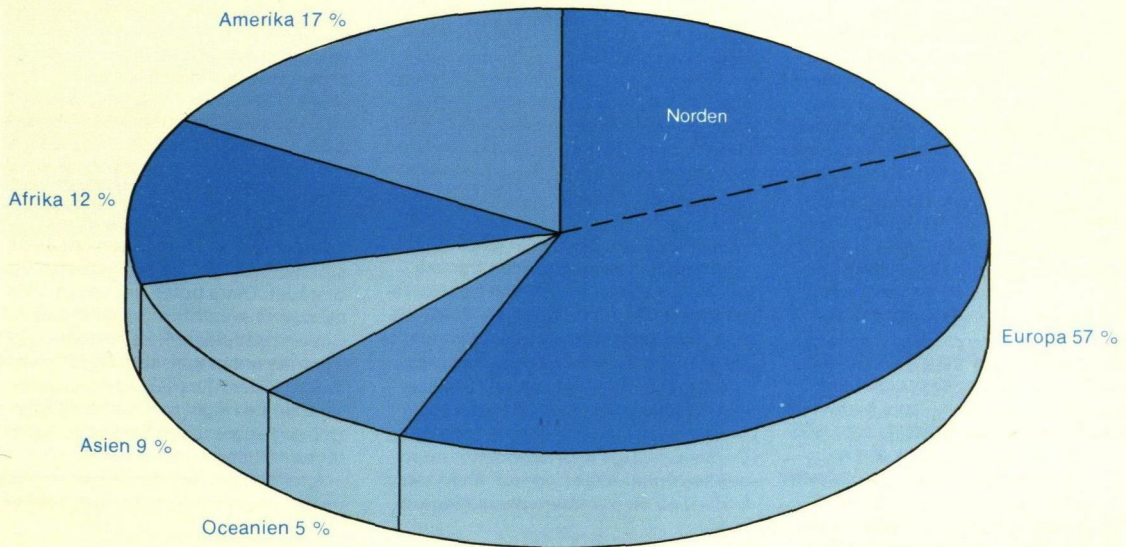
Personalomsättningen har under året fortsatt att minska, medan frånvaron legat på oförändrad nivå.

Montör Roland Karlsson vid Beremas Kalmarfabrik sätter ihop 30 motorbormaskiner om dagen.

Slipningsarbete vid plastbåtsfabriken Mölnlycke Marin i Lysekil. Anläggningens sextio slipstationer är samtliga utrustade med Atlas Copcos tryckluftdrivna handslipmaskiner med punktutslug.

Utblick mot marknaden

Fördelningen av Gruppens fakturering 1976.

Efter den djupa lågkonjunkturen uppvisade världsekonomin vissa tecken på återhämtning under 1976. Det var emellertid en förbättring som i stort sett gick maskintillverkarna förbi. Världens investeringsvolym växte endast marginellt. Ett par av Atlas Copcos viktiga kundgrupper minskade rentav sina inköp av ny utrustning.

Gruvbranschen visade en fortsatt svag utveckling. Någon större förbättring är heller inte att vänta, eftersom metallpriserna ligger kvar på den låga nivån från föregående år och de stora överskottslagren fördröjer uppgången. De gruvor som satsat på mekanisering och bättre arbetsmiljö har emellertid givit Gruppen god ordergång.

Entreprenadbranschen var under årets första hälft den bästa kundgruppen, beroende på offentliga arbeten i Västeuropa, som genomfördes för att stimulera sysselsättningen, samt på några större

byggprojekt i den tredje världen. De nya produkter Gruppen introducerat, bl a den nya serien ljuddämpade skruvkompressorer, bidrog också till en god försäljning till entreprenörer. Under andra halvåret sjönk efterfrågan från denna bransch.

Den tredje, mycket heterogena branschen, är tillverkningsindustrin. Här var naturligtvis efterfrågan olika stark: bäst inom bilindustrin, god inom kemi- och livsmedelsindustrin, mycket svag inom varv och stålverk. Generellt sett blev industrikonjunkturen bättre mot årets slut.

Gruppens marknader visar också geografiskt upp en splittrad bild. Den största nationella marknaden är liksom tidigare Sverige, som svarar för ca 10 % av omsättningen. Årets försäljningsresultat blev gott i Sverige och Danmark och utmärkt i Norge.

I övriga Västeuropa ökade försäljningen relativt kraftigt, särskilt i Frankrike,

Västtyskland och Portugal. Den östeuropeiska efterfrågan sjönk avsevärt, inte minst till följd av dessa länders brist på västvalutor.

Försäljningsutvecklingen var svag i typiska gruvländer som Zambia, Peru och Chile. Däremot steg försäljningen i t ex Brasilien och Iran till följd av stora investeringsprogram i dessa länder.

Inför 1977

Den ekonomiska tillväxten kommer troligen att förbli svag på de flesta av Atlas Copcos huvudmarknader. Den största ökningen förväntas i USA, Japan och Västtyskland, en utveckling som endast på längre sikt väsentligen kommer att gynna Atlas Copco-Gruppen.

Av Gruppens kundbranscher väntas den svagaste utvecklingen inom gruvindustrin, medan man torde kunna räkna med en viss förbättring inom verkstadsindustrin och entreprenadbranschen.

Från några marknader

Här följer en kort presentation av några marknader i Europa, Afrika, Latinamerika och Australien. Urvalet har gjorts med avsikt att ge några exempel på de olikartade förhållanden som företagets marknadsorganisation arbetar under.

Norge

Atlas Copco A/S, det äldsta av Gruppens säljbolag, kunde under året fira sitt 60-årsjubileum. Jubileumsåret blev mycket gott – Norge var det enda OECD-land som inte påverkades av lågkonjunkturen 1975 och 1976. Den främsta anledningen var ökat offentligt stöd till speciellt utsatta industrier samt stora investeringar i kraftverk och oljeindustri. Marknadspotentialen för tryckluftprodukter är god på entreprenadsidan och den norska terrängen är följande sådan, att de flesta byggprojekt kräver tryckluftutrustning av olika slag.

Till oljeborrplattformarna i Nordsjön levererar Atlas Copco visserligen inte själva borrarutrustningen – som bygger på annan teknik – men däremot kompressorer och industriverktyg, vilka bl a används vid service på plattformarna. Inom denna sektor förekom inga nyinvesteringar av betydelse.

Gruppen behöll sin mycket starka ställning på den norska marknaden 1976. Särskilt bra sålde tunnelutrustning, både pneumatisk och hydraulisk. Försäljningen av ytbehandlingsutrustning till verkstadsindustrin var också framgångsrik.

Av marknadsaktiviteterna under året kan särskilt nämnas en uppmärksam kampanj för miljöriktig produktionsutrustning som genomfördes under hösten.

Det norska säljbolaget bygger för närvarande en ny centralanläggning i Ski, strax söder om Oslo.

Atlas Copco-Gruppen slöt under året avtal med handelsfirman Unitor, som kommer att sälja Atlas Copco-produkter till fartyg från sina filialer i 200 hamnar världen runt.

Atlas Copco A/S sysselsätter ca 300 personer.

Frankrike

Den franska ekonomin fick ett uppsving vid årets början, tack vare en rad investeringsfrämjande åtgärder under 1975.

Vid Grand Châtelard i franska alperna pågår ett kraftverksbygge. Bl a drivs en tunnel mellan floderna Arc och Isère med detta helt hydrauldrivna aggregat – Atlas Copco PROMEC TH 453.

Detta gynnade särskilt maskinleverantörer eftersom företag som beställde maskiner senast under januari 1976 åtnjöt skatteförmåner. Atlas Copco France hade en rekordstor ordergång mestadels för leverans senare under året: byggtreprenörer och uthyrningsfirmor köpte transportabla kompressorer medan exempelvis bilindustrin investerade i stationära kompressorer och industriverktyg.

Senare under året visade det sig att den franska exporten halkade efter jämfört med den interna konsumtionen. Följden blev sämre betalningsbalans, ökad inflation, försvagad franc och samtidigt minskade industriinvesteringar. Bilindustrin utgjorde i detta fall ett glädjande undantag. För att i detta läge nationellt och internationellt försöka återupprätta förtroendet för den franska ekonomin presenterade den franska regeringen i september den s k Barre-planen, som omfattar bl a begränsningar av de offentliga utgifterna och prisstopp.

Sedd i ett längre perspektiv rymmer den franska marknaden stora expansionsmöjligheter, något som både Atlas Copco och dess konkurrenter har uppmärksammat. Atlas Copco France satsar kraftigt på att penetrera nya kundgrup-

per. Bolaget erhöll bl a en order på stora skruvkompressorer från kraftföretaget Electricité de France.

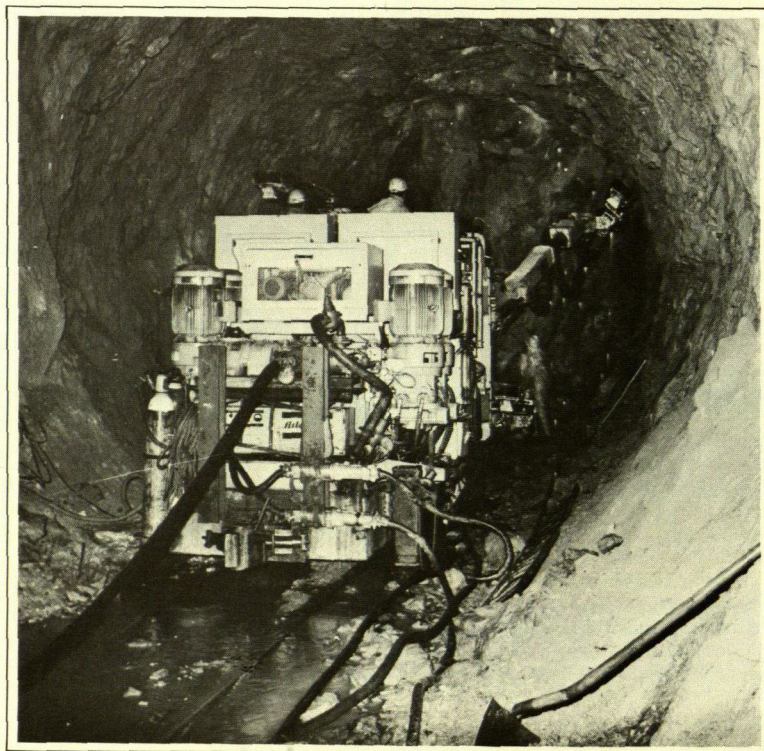
Säljbolaget, som sysselsätter ca 450 personer, har huvudkontor utanför Paris och täcker landet genom tio distriktskontor med serviceanläggningar. Bolaget arbetar också via återförsäljare.

Gruppen har dessutom två tillverkande enheter i Frankrike. Atlas Copco Craelius SA i Carros tillverkar diamantbergborrningsprodukter, medan Mauguière SA i Sermamagny – köpt av Atlas Copco Airpower 1976 – har småkompressorer och sprutmålningsutrustning på sitt program.

Kenya

Sedan 1936 har ett företag inom Craeliusgruppen verkat i Kenya som ett av de största företagen på brunnsborrningsområdet. Detta bolag har sedan 1966 dessutom svarat för försäljning av Atlas Copco-produkter. Från årsskiftet 1976/77 sorterar bolaget, som ligger i Nairobi, direkt under Atlas Copco AB och har i samband därmed bytt namn till Atlas Copco Terratest Ltd. Företaget sysselsätter ca 150 personer.

Atlas Copco Terratest säljer tryckluftutrustningar av alla slag, bl a spett och

Mr. Michael Papassideris, VD i Atlas Copco Terratest, Kenya omgiven av kunder ur Massajstammen efter avslutad affärsgällande en brunnansläggning.

transportabla kompressorer till större byggprojekt såsom vägar, kraftverk, hamnanläggningar m m. Ungefär halva omsättningen kommer från brunnborrning till stöd för Kenyas jordbruk och prospekteringsuppdrag för gruvindustrin. Byggprojekten och mineralprospekteringen är beroende av utländska krediter. Gruvdrift i större skala har

ännu inte startat.

Kenya har nu övervunnit 1975 års lågkonjunktur, delvis tack vare stigande kaffepriiser. Landets relativt höga utbildningsnivå bidrar till att en industri för tillverkning av stål, bilar, textilvaror och livsmedel börjar växa fram. Atlas Copco bör därför kunna avsätta ett bredare sortiment i framtiden.

Venezuela

Oljelandet Venezuela avviker på flera sätt från det sydamerikanska mönstret. Valutan är stabil, inflationen måttlig och den ekonomiska tillväxten relativt säker. Den nuvarande femårsplanen satsar kraftfullt på investeringar för att bygga upp infrastrukturen och utveckla andra industrier än de oljebaserade. Femårsplanen finansieras huvudsakligen med oljeintäkter.

Atlas Copcos säljbolag, etablerat 1975 i Caracas, har expanderat snabbt i den hårda konkurrensen från främst amerikanska bolag, sedan länge verksamma i landet. En mängd pallborrningsaggregat, Coromant borrarstäl och transportabla kompressorer såldes till byggprojekt. En stor order erhöles på stationära kompressorer till Caracas' tunnelbanebygge. Entreprenören för tunnelbanebygget är ett italienskt-venezuelanskt konsortium. Kompressorförsäljningen genomfördes i samarbete mellan Atlas Copcos italienska och venezuelanska säljbolag.

Atlas Copco AB innehar 60 % av aktierna i säljbolaget medan resterande 40 % ägs av den lokala f d agenten.

Atlas Copco Venezuela sysselsätter ca 60 personer.

Argentina

Argentina är en marknad där svårigheter av skilda slag föreligger.

Potentiellt är landet rikt men köpkraften för närvarande svag. Bland skälen återfinns en inflation som de senaste åren stundom nått 30 % per månad, brist på utländska valutor och inhemskt kapital, förseningar av projekt o s v. Atlas Copco Argentinas försäljning bestod därför under 1976 till stor del av reservdelar och förbrukningsmateriel, t ex Coromant bergborrar. Även denna försäljning innebar problem genom fördröjningar på grund av valuta- och andra importrestriktioner.

Atlas Copco medverkar i flera argentinska utvecklingsprojekt. De entreprenörer som arbetar med att bygga kraftverken Rio Grande och Salto Grande samt gruvkomplexet Sierra Grande har köpt bergborrnings- och tunnelutrustning, pallborrningsaggregat och kompressorer. Under 1976 var aktiviteten låg på sådana arbeten samtidigt som till-

Personalen vid Atlas Copco Venezuela samlad utanför kontoret i Caracas. I mitten bolagets VD Bo Gektrorp.

verkningsindustrins investeringar sjönk.

Men för Atlas Copco är det angeläget att stanna kvar i ett land som Argentina så länge som det överhuvudtaget är möjligt. Den utrustning kunderna köpt under gynnsammare är kräver service, reservdelar och även ersättningsmaskiner. Dessa är viktiga komponenter i det "paket" Gruppen marknadsför och kan bäst tillhandahållas av ett lokalt säljbolag. Atlas Copcos förpliktelser mot kunder, leverantörer, anställda och myndigheter upprätthålls således.

Atlas Copco Argentina har ett 50-tal anställda.

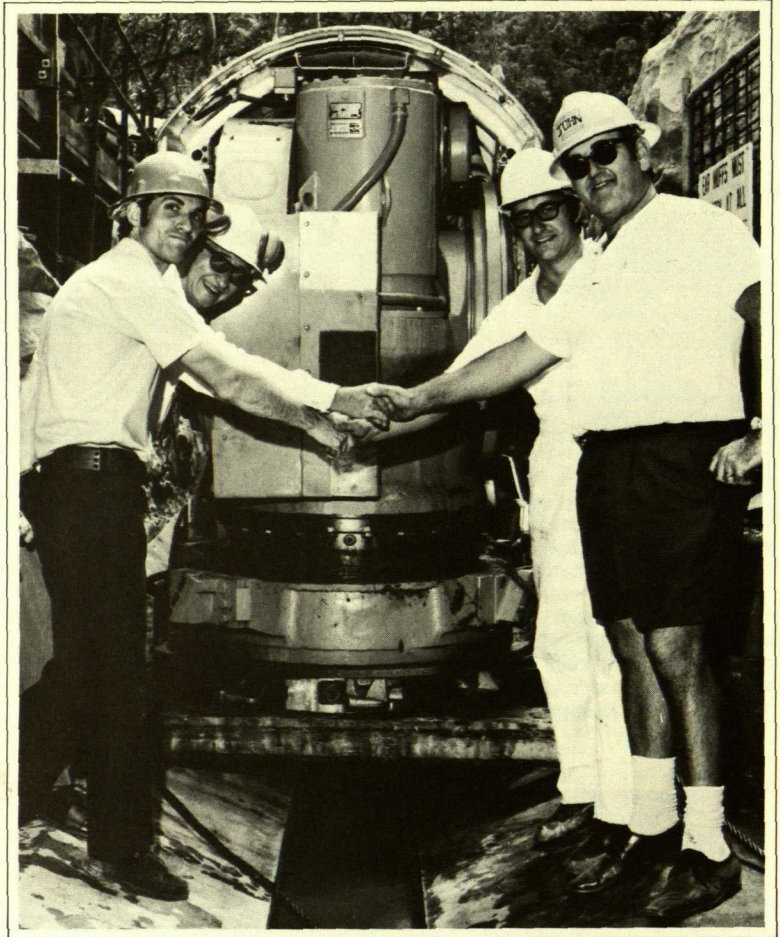
Australien

Den australiska marknadsbilden var splittrad. Gruvorna köpte mindre utrustning än vanligt större delen av året, bl a beroende på låga metallpriser. Detta kompenseras delvis av god aktivitet inom kolgruvorna. En 15-procentig devalvering 1 november resulterade i vissa tecken på ökade investeringar eftersom den australiska malmexporten fick ökad konkurrenskraft. Under årets sista månad sålde Atlas Copco det första mekaniserade hydraulborr aggregatet i Australien.

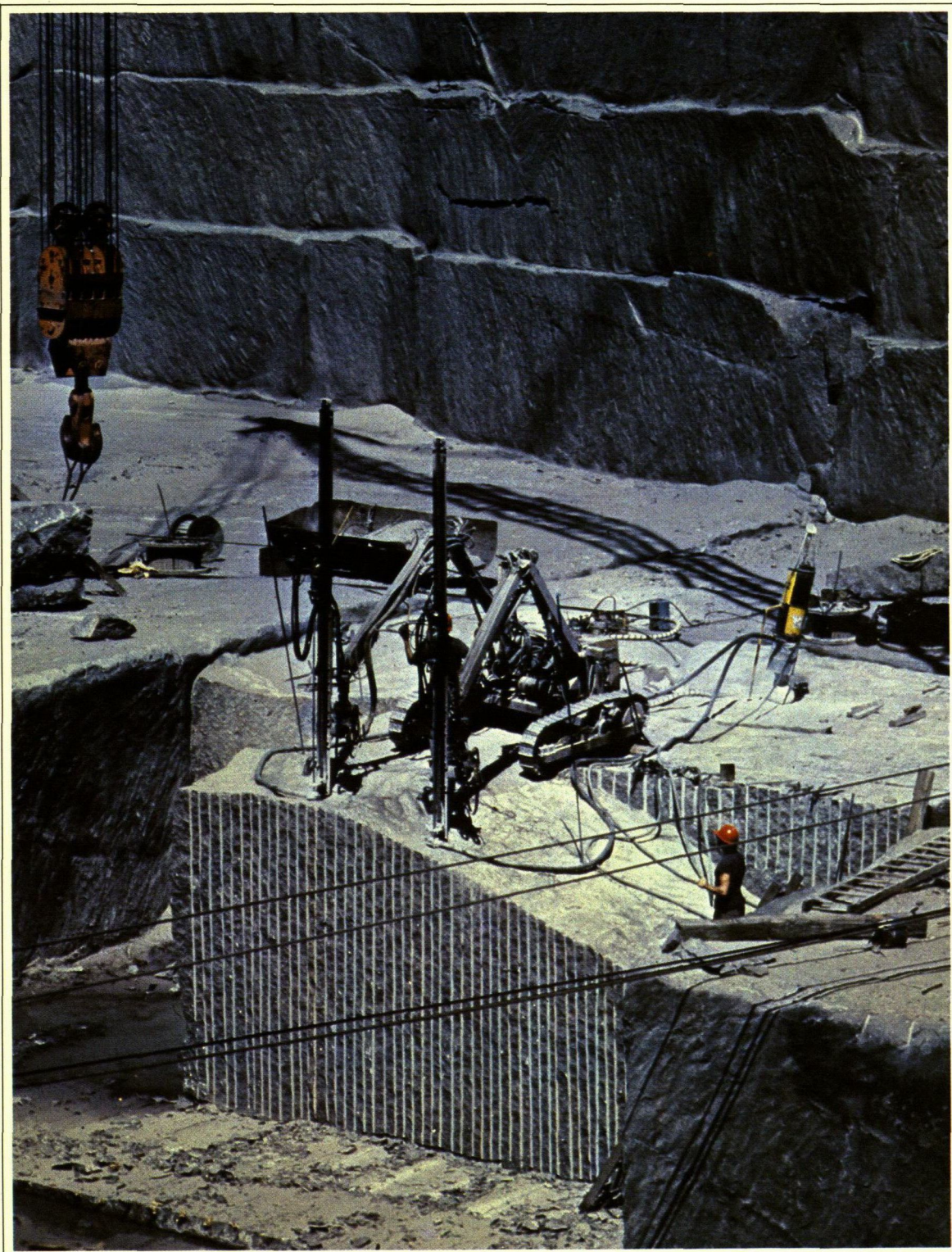
Rakt motsatt utveckling fick entreprenadbranschen. Under det blygsamma uppsvinget första halvåret sålde Atlas Copco Australia en hel del tunnelutrustning, pallborrningsaggregat, Coromant borrarstäl och transportabla kompressorer till lokala entreprenörer och framförallt till kommuner. Därefter avtog branschens investeringar då regeringen kraftigt skar ned de offentliga utgifterna för att motverka devalveringens inflationsdrivande verkan. Försäljningen till den medelstora och mindre industrin var mycket framgångsrik till följd av en kraftig satsning på utbyggnad av återförsäljarnätet kombinerat med framgångsrik introduktion av nya produkter.

Säljbolaget i Blacktown utanför Sydney arbetar med en omfattande uthyrningsservice. Denna verksamhet underlättar etableringen av kontakt med nya kunder och främjar försäljningen till kunder med pressad likviditet.

Atlas Copco Australia sysselsätter nära 500 personer.

Med ett handslag bekräftas leveransen till Sydney Water Board av en Atlas Copco Mini Fullfacer – ett aggregat för drivning av tunnlar utan sprängning. Aggregatets första uppgift blev en 3 300 m lång avloppstunnel vid Engadine, söder om Sydney.

Ovan:
Mekanisering med bergbörningsaggre-
gat typ ROC 302 har medfört fördubblad
produktivitet och bättre arbetsmiljö vid
det här granitbrottet i South Dakota, USA.

Omslaget baksida:
ARLA i Göteborg är Västsveriges största
distributions- och lageranläggning för
mejeriprodukter. Hanteringen sker här
till största delen med hjälp av pneuma-
tiska komponenter från Atlas Copco.

Atlas Copco